

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA**

2/2019

**APRILIE
IUNIE
2019**

Din cuprins:

EDITORIAL

2 Despre Balul Maramureșean și lecția Generației '59

UAR - PREZENȚE INTERNAȚIONALE

4 Londra. Expoziția 100 de ani de prezență a femeilor în arhitectura românească. 19 arhitecte pentru 2019

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

10 Premiile Europa Nostra 2019. Public-privat în folosul patrimoniului

EVENIMENTUL PRIMĂVERII

16 „Recuperarea reperelor”. Trei zile la Baia Mare - 16-19 mai 2019

EVENIMENTE CALDERON

24 „Experiment” cu Corcodel.

Expoziție de grafică și bijuterii

26 „Delta - Imagini retrăite”. Ion Bârlădeanu.

Expoziție de acuarelă | Pompilica Baciu

28 „Ferestre norvegiene” &... umor. Expoziție de fotografie și caricaturi | Teodora Gabriela Sandu & Marin Crețu - CREM

ARHITECTI ÎN DEVENIRE

30 Experiența Dubai. Echipa EFdeN.

România din nou pe podium la Olimpiada caselor solare

32 Serata Diplomelor. „Sunshine - Centru de recuperare și terapii”, Constanța

34 Serata Diplomelor. Muzeul de Ceramică Horezu, județul Vâlcea

36 Serata Diplomelor.

Club sportiv de caiac pentru juniori, Valea Doftanei

38 Serata Diplomelor. Hala „Radu Negru”,

Drobeta-Turnu Severin | Maria-Georgiana Anița

40 Serata Diplomelor. „Culinaria”. Centru pentru gastronomie, comerț și evenimente, Stuttgart, Germania

ACTIVITATEA STRUCTURILOR TERITORIALE

42 Sucursala UAR Suceava - Botoșani.

Evenimente culturale la Uzina de Apă Suceava

46 Sucursala UAR Sibiu. Expoziția Julius Doppelreiter

CARTEA DE ARHITECTURĂ

48 Recuperarea reperelor - Caietul documentar nr. 1.

Aron Solari Grimberg - Arhitectul Curții... de serviciu

50 Adrian Spirescu. Despre locuri și oameni

ANIVERSĂRI 60

52 Aniversarea a 60 de ani

de la absolvirea Institutului de Arhitectură

„Ion Mincu” - 22 mai 2019 | Aurelia Stratulat

**Silvia DEMETER LOWE
a reprezentat femeile arhitect
la Londra**

Rumuński Instytut Kultury w Warszawie
Związek Architektów w Rumunii
Międzynarodowe Centrum Kultury

Romanian Cultural Institute
The Union of Romanian Architects
Cultural Centre in Krakow

BYĆ SOBĄ, TWORZYĆ

IOANA GRIGORESCU
architektka i wizjonerka

**BEING AUTHENTIC,
BEING CREATIVE**

IOANA GRIGORESCU
The story of a visionary
women architect

aprilie
iunie
2019

SUMAR

EDITORIAL

2 Despre Balul Maramureșean și lecția Generației '59 | Ileana Tureanu

UAR - PREZENȚE INTERNAȚIONALE

4 Londra. Expoziția 100 de ani de prezență a femeilor în arhitectura românească. 19 arhitecte pentru 2019 | Ileana Tureanu

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

10 Premiile Europa Nostra 2019.
Public-privat în folosul patrimoniului | Sorina Neacșu

EVENIMENTUL PRIMĂVERII

16 „Recuperarea reperelor”.
Trei zile la Baia Mare - 16-19 mai 2019 | arh. Oksana Florescu

EVENIMENTE CALDERON

24 „Experiment” cu Corcodel.
Expoziție de grafică și bijuterii | Mircea Corcodel
26 „Delta - Imagini retrăite”. Ion Bârlădeanu.
Expoziție de acuarelă | Pompilica Baciuc
28 „Ferestre norvegiene” &... umor. Expoziție de fotografie și caricaturi | Teodora Gabriela Sandu & Marin Crețu - CREM

ARHITECȚI ÎN DEVENIRE

30 Experiența Dubai. Echipa EFdeN. România din nou pe podium la Olimpiada caselor solare | Anca Dumitrașcu
32 Serata Diplomelor. „Sunshine - Centru de recuperare și terapii”, Constanța | Daniela Simona Tugearu
34 Serata Diplomelor. Muzeul de Ceramică Horezu, județul Vâlcea | Andra Șodolescu
36 Serata Diplomelor.
Club sportiv de caiac pentru juniori, Valea Doftanei | Cristina Vatan
38 Serata Diplomelor. Hala „Radu Negru”, Drobeta-Turnu Severin | Maria-Georgiana Anița
40 Serata Diplomelor. „Culinaria”. Centru pentru gastronomie, comerț și evenimente, Stuttgart, Germania | Sofia Dan

ACTIVITATEA STRUCTURILOR TERITORIALE

42 Sucursala UAR Suceava - Botoșani.
Evenimente culturale la Uzina de Apă Suceava | Ionuț Andriu
46 Sucursala UAR Sibiu.
Expoziția Julius Doppelreiter | Mircea Țibuleac

CARTEA DE ARHITECTURĂ

48 Recuperarea reperelor - Caietul documentar nr. 1.
Aron Solari Grimberg - Arhitectul Curții... de serviciu | Gabriela Stanciu Păsărin
50 Adrian Spirescu. Despre locuri și oameni | Olimpia Sultana

ANIVERSĂRI 60

52 Aniversarea a 60 de ani
de la absolvirea Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” - 22 mai 2019 | Aurelia Stratulat

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
arh. Ioana Alexe - tehnoredactare
Ana Flutur - secretariat
Răzvan Hatea - fotografii
Claudia Ștefănescu - corectură

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

www.uniuneaarhitecilor.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117

arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneaarhitecilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):

Despre Balul Maramureșean și lecția Generației '59

Balul Arhitecților - eveniment cu o tradiție de peste 125 de ani - este organizat, anual, de Uniunea Arhitecților din România împreună cu Ordinul Arhitecților, marcând unitatea breslei. Voi repeta acest lucru, în fiecare an. *Balul* este și evenimentul acestei primăveri și s-a desfășurat la Baia Mare, la invitația colegilor din Maramureș, dar și ca recunoaștere a caracterului excepțional a două lucrări publice de înalt profesionalism cum sunt *Colonia Pictorilor* și *Piața Turnului Sfântul Ștefan*, realizate de atelierul *9Optiune* în frunte cu arhitecții Ștefan Paskucz și Ildiko Mitru, care au fost remarcate și premiate, în repetate rânduri, la manifestările profesionale.

Balul este ocazia breslei de a se reuni pentru a-și evalua aspirațiile, energiile, valorile și rolul în societate, modalitățile de a depăși și înfrânge divergențele care le subminează autoritatea. *Balul* este șansa și răgazul pe care și-l dau arhitecții pentru a se aduna în jurul unor idei majore și activități neconvenționale mai multe generații de profesioniști, pentru a regrupa tinerii profesioniști - cu aspirațiile lor - și seniorii - cu acumulările lor. Este momentul în care vocea și energia celor tineri se face auzită și ascultată de cei care le mai pot mărturisi experiențe, împărtăși crezuri și transmite ștabela.

Cu ocazia *Balului*, am decis să profităm de clipa în care atenția publică este captată de arhitecți pentru a transmite mesaje cu încărcătură profesională și civică (cum sunt S.O.S. Patrimoniul, S.O.S. Culele Olteniei etc.), pentru a atrage atenția asupra unor monumente în pericol sau asupra unor realizări de marcă și de mândrie profesională.

Balul dorește să fie mai mult decât o sărbătoare și se compune din trei părți: o excursie care în acest an a cuprins bisericile din lemn din Maramureș (ghidați de salvatorul lor, arhitectul Auner Niels, care a transformat vizita într-o lecție de restaurare), un simpozion, o expoziție și o masă rotundă, și *Balul*. Astfel, *Balul* devine un eveniment-manifest, care respectă „obiceiurile”, dar le și completează cu experiențe noi, un eveniment care statuează o atmosferă de strânsă colaborare în interiorul breslei și o unitate de abordare din punct de vedere al deschiderii și expunerii sociale a arhitecților.

GENERATIA '59

Cel mai tare mă irită cei care rup breasla arhitecților, în funcție de anul nașterii, în secția Otopeni și secția tinerilor frumoși și liberi, lipsind-o de bogăția și farmecul amestecului de energii și experiențe ale unei familii numeroase, unite, solidare și pasionate!

Vârsta contează? Bineînțeles, contează! Dar numărul anilor nu este nici un atu și nici un handicap în sine, așa cum ani mai mulți nu înseamnă, neapărat, înțelepciune și puținătatea lor nu garantează creativitatea. Bogăția unei familii constă tocmai în șansa de a putea pune laolaltă, cu dragoste și bună-credință, înțelepciunea și echilibrul cu creativitatea, imaginația, curajul. Atunci și acolo unde acestea există!

Numărul de față cuprinde un amplu spațiu dedicat *Generației 1959*, adică celor care au studiat la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” în perioada 1953-1959 și care au serbat, în luna mai, 60 de ani de la absolvire. Nu cred că există o lecție de solidaritate, de camaraderie mai impresionantă decât această

promoție unicat - unicat pentru că și-au dedicat o carte - în care fiecare laudă realizările celorlalți, îi evocă dacă au plecat mai devreme, îi elogiază și le enumeră lucrările dacă fac parte din „Legiunea străină”, invită și integrează familiile colegilor în „Familia generației de aur” - cum se numesc ei. Nu știu dacă, într-adevăr, ei sunt „generația de aur” - poate da, poate nu, dar nu este important. Ei așa simt! Este, însă, indubitabil că, dintr-un punct de vedere, ei sunt campionii. Citindu-le materialele, am descoperit o lume. Unii au fost disidenți și au pățit ani grei pentru convingerile lor, unii s-au realizat prin sport și au devenit glorii naționale, mulți s-au dus spre alte zări și au o reputație internațională, unii

și-au descoperit vocații noi și s-au realizat ca artiști plastici, scriitori, jazzmani sau scenografi, alții au rămas acasă și au făcut metroul și cartierele orașelor socialiste.

Am regretat că spațiul nu permite să tipărim, integral, mărturiile lor. Ceea ce rămâne și impresionează este solidaritatea unică a acestei generații, încrederea pe care o au unii într-alții, mândria de a fi colegi și membri ai unei familii nobile și respectabile care și-a realizat menirea, și-a respectat și iubit profesiunea, profesorii, înaintașii. Este o lecție care trebuie transmisă generațiilor următoare, tinerilor și mai puțin tinerilor, este o lecție care nu se transmite decât în familie. În familia Arhitecților.

Ileana TUREANU - președinte UAR

LA LONDRA

Expoziția 100 de ani de prezență a femeilor în arhitectura românească 19 arhitecte pentru 2019

Cu ocazia celebrării, în România, a 100 de ani de activitate oficială a femeilor în domeniul arhitecturii, UAR a prezentat la Londra, la Sediul Institutului Cultural Român din 1 Belgrave Square, în perioada 13-25 iunie, în cadrul London Architecture Festival, o expoziție care, în 30 de panouri, a încercat să ilustreze activitatea arhitectelor din România. Prezentate cronologic, expoziția a cuprins, în trei secțiuni: *Pionierele*, *Arhitectele perioadei socialiste* și *Arhitectele contemporane*.

Marea dificultate a autorului a fost, de bună seamă, nu descoperirea arhitectelor cu valoare internațională și cu o creație remarcabilă, ci limitarea la spațiul dovedit neîncăpător pentru multitudinea de opțiuni și rezumarea la câteva nume de notorietate incontestabilă.

Pentru perioada interbelică, alegerea le-a cuprins pe **Virginia Haret Andreescu** - prima femeie arhitect, cu diploma obținută în anul 1919 - și pe **Henrieta Delavrancea-Gibory**. O noutate a fost includerea **Reginei Maria** - prima femeie acceptată ca membru al Academiei de Artă de la Paris - și sublinierea rolului său major în promovarea și afirmarea arhitecturii românești și a femeilor din domeniu.

Pentru perioada postbelică, alegerea a evidențiat restauratoarele care au avut un rol major în salvarea patrimoniului construit național și care au reușit să evite zona super normată și standardizată a vremii, putând să atingă un nivel profesional la cote internațional recunoscute și apreciate. Au fost incluse și arhitecte care au practicat arhitectura de calitate în cadrul unor programe publice și ale căror realizări reprezintă și astăzi imagini de marcă ale orașelor noastre. Distincțiile profesionale de tip Premiile UAR și Opera Omnia au contribuit la procesul de selecție.

Perioada contemporană a fost reprezentată de câteva arhitecte premiate de Anualele și Bienalele Naționale de Arhitectură recente, fie pentru excelența lucrărilor semnate, fie pentru impactul, animația și implicația social-educativă a inițiativelor promovate.

Ponderea deosebită a acestei perioade a ilustrat interesul și intenția UAR de a promova, pe plan internațional, imaginea tinerelor arhitecte.

În Expoziție au figurat:

Regina Maria a României (1875-1938) și „Casele sale de vis”. Personalitate marcantă a începutului de secol XX, Regina Maria a fost o femeie puternică, elegantă, pasionată de arte, fascinată de arhitectură, design interior și peisagistică. Spațiile în care a locuit au fost concepute, înfrumusețate, renovate sau redecorate de această doamnă care și-a spus povestea prin elementele decorative pe care le regăsim în fotografiile de epocă. În încăperile palatelor pe care le-a locuit se regăsesc elemente Art Nouveau

OUTSTANDING WOMEN ARCHITECTS IN ROMANIA

1875-1938

MARY OF EDINBURGH QUEEN OF ROMANIA, FIRST MODERN WOMAN

BALCHIK CASTLE

UR ROMANIAN CULTURAL INSTITUTE LFA

sau ale stilului neoromânesc, elemente medievale reinterpretate. Imaginile reproduc atmosfera romantică a Castelului Bran; delicatul Pelișor; Castelul de la Balcic, pe malul Mării Negre, intim și luminos, construit sub semnul Orientului; Palatul Cotroceni. În pasiunea sa pentru arhitectură și modelarea spațiului a creat atmosfera propice înfloririi arhitecturii în perioada interbelică, a dat curaj și imbold prezenței și afirmării femeilor în domeniile creației. **(Augustin IOAN)**

Maria Virginia Haret-Andreescu (1894-1962), prima femeie arhitect din România, a reprezentat România la forumurile internaționale de arhitectură de la Roma, Paris, Moscova și Bruxelles. Pentru activitatea sa a primit, de-a lungul vieții, numeroase premii care i-au confirmat valoarea. „Virginia a spart zidul, a pătruns pe ușa mare, natura ei a învins și a croit drumul femeilor în arhitectură. Convinsă, demnă și foarte sigură, atât de naturală la locul ei, nimeni n-a îndrăznit s-o conteste...” **(Henriette DELAVRANCEA-GIBORY - alocuțiune la Academia R. S. România)**

Henrietta Delavrancea-Gibory (1897-1987) a fost una dintre primele arhitecte din București care, alături de Horia Creangă, George Matei Cantacuzino și Octav Doicescu, a făcut parte din generația de arhitecți cu o contribuție importantă la formarea școlii de arhitectură modernă românească. A absolvit în 1924 și a proiectat prima locuință, numită „Casa Germană”, în 1921, înainte de a-și încheia studiile. A luat forme tradiționale și motive locale și le-a reinterpretat într-un design funcțional și modern. În timpul erei comuniste, a fost printre cei foarte puțini care l-au înfruntat direct și repetat pe Nicolae Ceaușescu.

Solange d’Herbez de la Tour (n. 1924) a fondat Uniunea Franceză a Femeilor Arhitect începând din anul 1960, iar, după trei ani, a devenit președinte fondator al Uniunii Internaționale a Femeilor Arhitect (UIFA). Absolventă a Facultății de Arhitectură și a Politehnicii din București, a lucrat mult în Franța și are o carieră impresionantă, cuprinzând peste 5.000 de apartamente, clădiri sociale, sportive și de învățământ. **(Georgeta GABREA)**

Ioana Grigorescu (1915-2006) a contribuit hotărâtor la afirmarea protejării, conservării și restaurării monumentelor istorice din România. În deceniul 1960-1970, a reușit să readucă strălucirea inițială mai multor monumente istorice de prim rang, cu precădere din Bucovina. Recunoscută pe plan internațional, se recomandă cunoașterea și promovarea ei pe plan intern. **(Alexandru PANĂTESCU)**

Rodica Mănculescu (1917-1977) și-a consacrat 30 de ani din viață restaurării. A făcut parte din atelierul unui mare nume al protecției monumentelor istorice: arhitectul restaurator Ștefan Balș, de la înființarea Direcției Monumentelor Istorice, în anul 1960, până la dispariția sa, în anul 1977.

Elena Voinescu (1931-2013) este singura femeie arhitect distinsă cu Premiul Opera Omnia, în anul 2008. S-a lansat câștigând concursul pentru Ateneul Popular din Brașov și a fost cunoscută, în special, pentru realizarea corpului nou al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”. În 27 de ani de carieră în cadrul Institutului Proiect București (IPB), a reușit să elaboreze proiecte moderne și reprezentative.

Militza Sion profesează din 1961 și în primii 30 de ani a proiectat clădiri socio-culturale - case de cultură, blocuri de locuințe și a avut mai multe proiecte de urbanism. Activitatea i-a fost recompensată cu premii și notorietate naționale. În paralel, s-a ocupat cu desenul și pictura, realizând, de-a lungul timpului, multe expoziții personale și de grup, fiind recunoscută de critica de specialitate nu ca o arhitectă cu hobby pictura, ci ca un artist plastic autentic și valoros, o prezență puternică în arta plastică națională.

Noua generație / Arhitectura contemporană

Ildiko Mitru - arhitectă din Baia Mare care excelează în domeniul restaurării monumentelor istorice și managementul protejării acestora și a fost multiplu premiată pentru *Revitalizarea Centrului istoric al municipiului Baia Mare, Reabilitarea și promovarea identității culturale și istorice a Pieței Cetății și Turn Sf. Ștefan, Restaurarea și Reabilitarea Coloniei Pictorilor Baia Mare.*

Georgeta Gabrea este deținătoare a numeroase premii pentru lucrări de arhitectură și restaurare pentru *imobilul din*

str. Caimatei 11; Restaurare, conversie, reabilitare str. Câmpineanu 2; Restaurare Cărturești Carusel; Lucrări de conservare și restaurare a fațadelor imobil strada Grigore Alexandrescu, nr 89-97.

Raluca Vișinescu continuă tradiția arhitecților cu activități multiple fiind o prezență remarcată și premiată pentru calitatea deosebită a integrării construcțiilor realizate în mediul natural, pentru propunerile de mare sensibilitate de amenajare peisagistă. De aproape 10 ani este nominalizată și premiată la toate competițiile la care participă.

Silvia Svetlana Demeter-Lowe și-a descoperit valențele și pasiunea pentru patrimoniul construit în cadrul studiilor și activității desfășurate în Marea Britanie. Intrată în arhitectura românească în calitate de *arhitecta Prințului Charles*, a adus și dezvoltat ample programe de salvare și valorizare a patrimoniului transilvănean și brașovean, face școli de vară și meserii, este o prezență respectată și apreciată în cadrul grupului Rural. Rafinamentul și forța creației sale o plasează în plutonul de frunte al tinerei generații de arhitecți.

Eliza Yokina este o arhitectă cu o sensibilitate aparte care, pe lângă proiecte la scară mare, multe dintre ele premiate la concursurile naționale de profil, se implică în educația de arhitectură a copiilor, desenează, povestește și face căsuțe pentru copii, meșterind și jucându-se alături de ei. Câștigătoare a numeroase premii la concursuri de arhitectură din România și străinătate.

Irina Filofi este favorita publicului în materie de vizualizări pe pagina de facebook a UAR datorită lucrărilor de remodelare și reconversie a unor construcții industriale, a proiectelor rezidențiale și de amenajare interioară. Restaurantul WERK de la Hunedoara a ajuns una dintre cele mai de succes și mai mediatizate experiențe de reconversie din țară.

Xenia Furo s-a remarcat prin proiectele de restaurare și reabilitare începute cu Castelul Bánffy din Bonțida și Primăria din Rimetea. A lucrat pentru Fundația Transylvania Trust, a coordonat lucrări de reabilitare a imobilelor din proprietatea comunității unitariene, 54 de imobile de cult unitarian listate ca monumente istorice din șase județe. Lucrările sale sunt nominalizate și premiate de aproape 20 de ani.

Andra Panait este cadru didactic și una dintre cele mai apreciate prezențe din grafica și identitatea grafică. A fost distinsă cu premii naționale și internaționale pentru ilustrare de carte, expoziții și evenimente culturale. Prin măiestria ei, a reușit să transforme o activitate îndeobște apreciată ca „acompaniament” într-o creație și prezență de anvergură, de sine stătătoare.

Mina Sava, Vera Marin, Corina Croitoru, Miruna Grigorescu, Claudia Pamfil și Eliza

Yokina au creat, în anul 2011, programul **„De-a arhitectura** - educație de arhitectură și mediu construit”, cu misiunea de a construi prin educație. „Vrem să sădăm în mintea copiilor câteva principii de bază care să îi ajute să descifreze, să analizeze, să înțeleagă, să aprecieze mediul construit care îi înconjoară având un minim de elemente care lipsesc acum din cultura generală”. A devenit unul dintre cele mai meritorii și apreciate programe, cu notorietate internațională.

Ilinca Constantinescu activează în cadrul **Ideogram Studio**, care reunește un grup de tineri arhitecți implicați în problemele sociale, a căror muncă se canalizează în patru domenii: arhitectură, design de produs, fotografie și proiecte culturale - care adună și alți oameni, din afara profesiei. Programul *Shrinking Cities* referitor la „viața după moarte” a localităților monoindustriale a fost o revelație la nivel național.

Andreea Robu-Movilă, cea mai tânără prezență, a lansat *competiția „Arhitectura celuilalt”* în perioada studenției și s-a bucurat de un larg succes din partea profesioniștilor și a oamenilor de cultură, deoarece urmărește dezvoltarea capacității de comunicare legat de fenomenele arhitecturale. Critica de arhitectură, comunicarea prin cuvântul scris este obiectivul acestei competiții naționale.

**PREMIILE EUROPA
NOSTRA 2019**

PUBLIC-PRIVAT, ÎN FOLOSUL PATRIMONIULUI

Începând din 2002, în fiecare an, organizația pan-europeană Europa Nostra, vocea patrimoniului cultural, anunță laureații **Premiului Uniunii Europene pentru Patrimoniu Cultural/Premiilor Europa Nostra**. Această distincție recompensează excelența în conservarea patrimoniului. Rămân surse de inspirație restaurări de clădiri și readaptări contemporane ale lor, reabilitări de peisaje urbane și rurale, interpretări arheologice și îngrijiri ale colecțiilor de artă. Premiile de excelență sunt acordate pe patru categorii: conservare, cercetare, serviciu dedicat și educație. Anul acesta, cele **25 de proiecte premiate** provin din **16 țări**. Juriul a consultat și analizat 149 de proiecte depuse din 34 de țări. Dintre categorii, **conservarea** se remarcă prin impactul imediat și de durată pe care îl are. Cunoaștem în continuare exemple de bună practică ce au ținut cont de normele de conservare și restaurare, de peisajul urban sau rural existent, de etapele de construcție anterioare și de modul sustenabil de raportare la viitor. Sunt multe exemple de parteneriat public-privat, dialog social coeziv și implicare voluntară a comunității. Juriul pentru această categorie este alcătuit din 9 membri.

FRANȚA: Castelul Montreuil Bonnin

Acest complex arhitectural, ale cărui prime mărturii datează din secolul al XI-lea, este pe lista monumentelor de patrimoniu din 1840 și este deținut de aceeași familie din 1862. Urmașii ei sunt „arhitecții” celui mai recent proiect de restaurare care pune în valoare mai multe dependințe. Deși este reședința actualilor proprietari, castelul a fost deschis regulat pentru public. Pentru și mai mulți vizitatori, din 2012, au fost consolidate zidurile și a fost restaurat un hambar pentru cazare. În continuare, se vor restaura intrarea, donjonul, iar șanțurile de apărare sunt accesibile pe durata întregului an datorită unei poteci special create. Mai multe evenimente culturale și vizite ale elevilor sunt organizate de-a lungul anului cu sprijinul Asociației Prietenilor Castelului Montreuil Bonnin. Finanțarea proiectului a fost acoperită din fonduri private și s-a bucurat de asistența autorităților locale și a unor asociații de profil.

GEORGIA: Așezarea Fortificată din Mutso

Din secolul al X-lea, un sat din munți s-a transformat într-o așezare fortificată, avanpost de apărare a drumurilor și graniței în nordul Georgiei. Plasat într-o zonă stâncoasă, satul este așezat pe trei terasamente semi-artificiale. Un proiect de reabilitare a așezării, început în 2014, a salvat locul de la distrugerea iminentă, pusă pe seama mai multor cauze externe. Așezarea fortificată este compusă din locuințe cu 2-4 etaje, turnuri, ziduri de apărare, altare și cripte. În mod participativ, locuitorii din zonă au fost consultați și încurajați să contribuie la păstrarea propriului lor patrimoniu. Meșteșugul aproape uitat al zidăriei din șist a fost predat comunității locale de artizani Kisti din regiunea învecinată. Pregătirea sitului pentru intervenție a fost dificilă și a presupus, înainte, construirea unui trolie pentru transportul materialelor și a unei mici centrale hidroelectrice. Ca urmare a acestei restaurări și modernizări, populația a început să revină. Actorul principal al acestui proiect este Agenția Națională de Prezervare a Patrimoniului Cultural din Georgia. Fundația Internațională de Caritate Cartu a participat cu fonduri private.

ITALIA: Capela Sfântului Giulgiu din Torino

În secolul al XVII-lea a fost ridicată o capelă pentru a adăposti rămășițele a ceea ce se crede a fi Giulgiul lui Iisus Cristos. Clădirea, opera lui Guarino Guarini, a fost foarte afectată în urma unui incendiu din 1997. Un proces de restaurare, lung de 20 de ani, s-a confruntat în principal cu efectele termice ale focului și cu faptul că nu a fost niciodată investigată complet structura de rezistență a Capelei. Marmura care îmbrăca interiorul clădirii și mai multe coloane au fost avariate. În total, 1.400 de elemente au fost înlocuite, iar 4.500 au fost consolidate. Marmura folosită inițial provenea de la cariera din Frabosa, care a fost redeschisă special pentru a obține materialul prețios în aceeași culoare. Elementele avariate au fost încorporate și apoi patinate pentru a forma corp comun cu marmura nouă. Au fost adăugate și sisteme sigure de iluminat pentru uzul public al Capelei. Proiectul a fost finanțat de Ministerul Bunurilor și Activităților Culturale, cu sprijinul mai multor fundații și al unei companii.

Autor: Sorina NEACȘU
- manager cultural,
Asociația Culturală Patrimoniu
pentru Viitor

OLANDA: Catedrala Sfântul Bavo, Haarlem

Arhitectul Joseph Cuypers a finalizat Catedrala în 1898. Stilurile neo-romanice și neogotice s-au împletit cu influențe din arhitectura bizantină și Art Nouveau pentru a crea identitatea unică a acestui monument. Cu trecerea timpului, din acoperiș și jgheaburi se scurgea apă în interior. Plumbul care ținea laolaltă bucățile de vitraliu nu mai izola eficient. Toate acestea au adus stricăciuni considerabile elementelor de piatră și lemn din acoperiș. Procesul de restaurare a readus gloria monumentului. La interior, curățarea pereților a scos la iveală mai bine intențiile arhitectului și încărcătura simbolică a culorilor folosite inițial. S-au pus bazele unui muzeu, ale unor spații pentru concerte sau conferințe. Proiectul a avut fonduri atât din surse publice, cât și private.

POLONIA: Complex de galerii „Regina Louise”

Printre premianți se află și un exemplu de patrimoniu industrial care a transformat mecanismul de extragere a cărbunelui într-o experiență muzeală. „Regina Louise” a fost prima mină prusacă de stat din Silezia Superioară, dată în folosință în 1791. Ca urmare, Zabrze s-a transformat într-un oraș de mari dimensiuni. Renovarea galeriilor din mina de cărbune a fost un proces îndelungat, de aproximativ 15 ani, derulat în special de autoritățile publice și administratorul spațiului, Muzeul Mineritului de Cărbune din Zabrze, cu fonduri ale Uniunii Europene și ale municipalității. S-a avut în vedere securizarea acestui patrimoniu industrial pentru readaptarea lui la nevoile publicului (culturale, educaționale și turistice) și pentru înțelegerea istoriei Poloniei ca bazin carbonifer și a Europei, din punctul de vedere al mineritului. S-au revitalizat structurile supraterane - aproximativ 30 de clădiri din secolul al XIX-lea și mai bine de 5 km de coridoare subterane care le conectează. S-au eliminat și emisiile dăunătoare care ar fi dăunat vizitării.

SLOVENIA: Pavilionul de Prezentare a Rămășițelor Arheologice, Celje

Municipalitatea din Celje a adus în atenția publicului două mozaicuri antice. Descoperirea unei pivnițe medievale și a unei locuințe romane târzii a fost făcută în perioada 2013-2014, în timpul unor lucrări de mentenanță ale municipalității. Urmare a unui studiu al Institutului pentru Protecția Patrimoniului Cultural din Celje, s-a luat decizia prezervării și prezentării lor in situ. Cele două mozaicuri (unul alb-negru, altul negru în întregime) au fost descoperite în locuința antică, în timpul săpăturilor conduse de Muzeul Regional Celje. Un sistem de încălzire, fresce din aceeași perioadă au fost de asemenea descoperite. Din fonduri publice, au fost puse bazele unui pavilion care să prezinte aceste

descoperiri publicului, într-un microclimat adecvat. Clădirea a fost construită pe un teren gol din oraș, din cauza unui bombardament din cel de-al Doilea Război Mondial. În aceeași clădire vitrată integrată discret în arhitectura urbană, au fost plasate coridoare suspendate pentru vizualizarea exponatelor. Fundația noii clădiri se sprijină pe piloni, în vederea protejării descoperirilor.

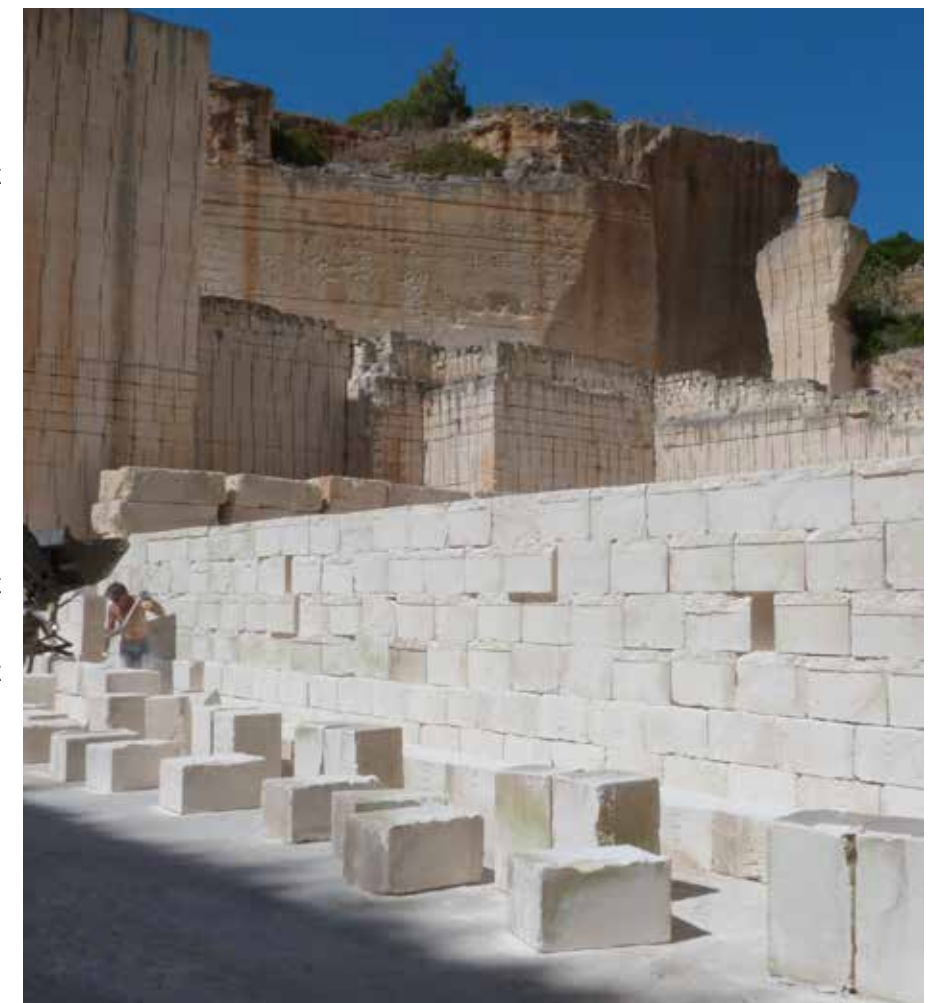
Spania este, la ediția din acest an, țara cu cele mai multe premii - trei - la categoria conservare.

Cariera de piatră s'Hostal, Menorca

Timp de secole, această carieră a dat blocuri de calcarenit pentru construcțiile tradiționale din Menorca. Folosirea ei intensivă a dus la formarea unui peisaj unic săpat și întins pe o suprafață de cinci hectare, în zona rurală a insulei. De la închiderea carierei în 1994, Fundația Lithica, cu fonduri publice și private, a demarat revitalizarea acestui exemplu de patrimoniu industrial într-un spațiu unic pentru desfășurarea de activități artistice, culturale și educaționale. Pentru această transformare, spațiul a fost curățat și securizat. S-au construit căi de acces, pereți de susținere, bariere, o grădină cu floră indigenă. A fost introdus și un pavilion pentru servicii și informare. Cele mai recente adăugiri sunt un labirint din piatră și unul de natură vegetală.

Oratoriul Palatului Partal, Alhambra, Granada

Oratoriul de secol XIV al Palatului Partal ne duce cu gândul la originile islamice ale complexului Alhambra (pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO din 1984). Aceste origini au influențat arhitectura din zonă și s'nt în evidență perioada islamică de domnie a dinastiei Nasrid, în regiune. Proiectul de restaurare a acestui locaș de cult a fost precedat de un studiu care a scos la iveală trei etape de urmat: restaurarea structurii de lemn și a tavanului decorat de la intrare și din coridor, reparații structurale ale acoperișului. În cadrul celei de-a treia etape, au fost restaurate elementele decorative ale dinastiei și elementele din ghips de pe pereții interiori. Totodată, au fost consolidate zidurile exterioare și pereții despărțitori. Diferențierea între elementele istorice inițiale și noile intervenții s-a făcut cu grijă pentru o lectură

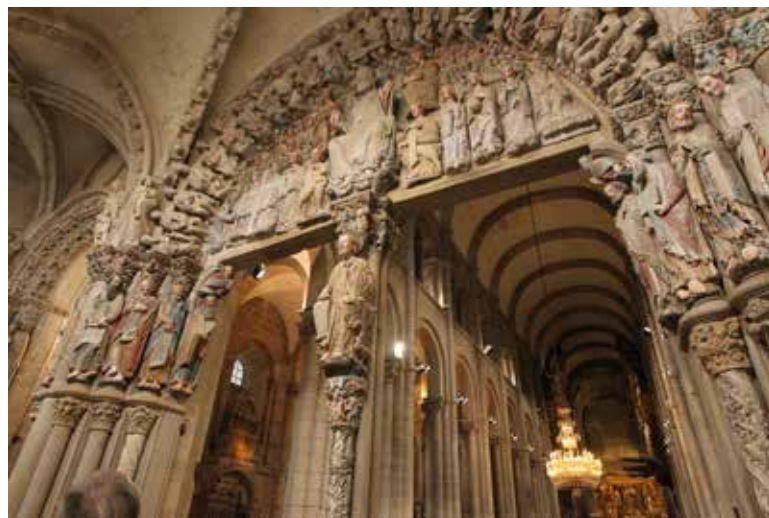
corectă a diferitelor perioade de construcție și pentru păstrarea aspectului omogen al clădirii. Lucrările de restaurare și consolidare au îmbogățit cunoștințele despre Alhambra deoarece au fost descoperite inscripții necunoscute de secol XIV, elemente decorative și soluții tehnice despre care nu se știa că au fost folosite în acest complex. Fondurile pentru proiect sunt publice și private, iar lucrările s-au finalizat în 2017.

Portalul Gloriei, Catedrala Santiago de Compostela

Capătul drumului Sfântului Iacob este Portalul Gloriei al Catedralei cu același nume. Acest portal este considerat o capodoperă a sculpturii romanice în Spania. Este îndrăgit pentru semnificațiile sale religioase și simbolice. Meșterul Mateo a lucrat timp de 20 ani pentru a-l termina (1168-1188), la comanda regelui Ferdinand al II-lea de Leon. Intemperiiile au deteriorat Portalul, astfel încât la mijlocul anilor 2000 devenise imperativă o intervenție preventivă. Durata proiectului a fost de 12 ani. Într-o primă fază, experți internaționali au investigat starea de degradare, studiind policromia, biodeteriorarea și condițiile meteo. Procesul de conservare a presupus înlăturarea depozitelor dăunătoare (praf, săruri, resturi biologice, acumulări de acrilic etc.). În afară de asigurarea păstrării acestui Portal pentru generațiile viitoare, o altă consecință pozitivă a fost dezvăluirea a multe straturi de policromie. Fondurile de conservare și restaurare au provenit exclusiv de la Fundația Barrié și au demonstrat cât de benefice pot fi inițiativele private.

SUEDIA: Hambar medieval pentru zeciuială, Ingatorp

Acest hambar de secol XIII este unul dintre cele mai vechi din țară. Este locul unde se adunau recoltele fermierilor, în proporție de o zecime, pentru susținerea bisericii și a clerului. Parhia locală a demarat proiectul de restaurare în 2011 și s-a bazat pe sprijinul voluntar al comunității locale (mai bine de 40 de persoane), ocazionând și o mai bună cunoaștere a tehnicilor medievale de lucru cu lemnul. După cercetarea stării de degradare, a urmat achiziția de material de cea mai bună calitate din pădurea parohiei. A fost reintrodus un catran după o rețetă veche, care permite protejarea materialului medieval inițial pentru și mai mult timp. Ținând cont de caracteristicile lemnului, de echipa relativ mică și de fondurile limitate, proiectul a fost finalizat în 2018, dar păstrează din funcțiile sale educaționale pentru public.

RAGATUL UNIT: Yr Ysgwrn, Trawsfynydd, Țara Galilor

Yr Ysgwrn este o fermă vernaculară de mici dimensiuni construită în secolul al XIX-lea. Este clasată într-o categorie de patrimoniu care atestă importanța de ordin național. Este situată în nordul Țării Galilor, lângă satul Trawsfynydd. A fost cândva casa poetului și soldatului Hedd Wyn, care a murit în 1917 pe câmpul de luptă. Proiectul a avut ca scop restaurarea fermei și transformarea ei în casă memorială și centru pentru vizitatori. Oficial, casa nu a fost deschisă anterior pentru public, dar familia a primit vizitatori. Pentru că familia nu se putea ocupa singură de restaurarea acestui patrimoniu, Parcul Național Snowdonia a achiziționat proprietate în 2012 și a inițiat procesul de restaurare, având fonduri și din alte surse publice, precum Heritage Lottery Fund.

TURCIA: Centrul de Cercetare al Excavărilor „Tarsus-Gözlükule”, Universitatea Boğaziçi, Mersin

Clădirile abandonate ale filaturii de bumbac de secol XIX din Tarsus sunt acum sediu pentru centrul contemporan de cercetare arheologică și proiecte publice al Universității Boğaziçi. Centrul se ocupă în principal de descoperirile din oraș legate de tumulul Gözlükule. Complexul de cercetare a fost dotat cu laboratoare de conservare și de restaurare. Există bibliotecă, săli de studiu, dormitoare, sală de expunere, săli de conferințe. Un fost sit industrial a fost, astfel, integrat armonios în istoria și arhitectura orașului. În plus, transformarea a fost una sustenabilă. Apa de ploaie este stocată pentru curățarea artefactelor, iar electricitatea și apa caldă provin din panouri solare montate pe acoperiș. Proiectul a beneficiat de fondurile Universității și a două ministere.

Sunt de remarcat și memorat revitalizările din zonele urbane și rurale descrise mai devreme. Pot reprezenta ani buni de supraviețuire a patrimoniului, repopulări, precedente valoroase pentru alte comunități. Eforturile de implicare a comunității locale și de maximizare a materialului original au fost prezente în cele mai multe dintre exemplele de aici. Fără excepție, inițiativele vizează, în final, deschiderea către public prin activități permanente sau temporare, cunoscându-se potențialul educativ al celor conservate și restaurate.

Revenind la acordarea premiilor, președintele Europa Nostra, Plácido Domingo, punând accent pe rolul patrimoniului în clădirea viitorului, este convins că: „(...) Premiile sunt dovada impactului extraordinar pe care proiectele de patrimoniu le au asupra economiei, mediului, culturii și calității vieții noastre (...)”. Publicul poate vota proiectul favorit pe <https://vote.europanostra.org/>. Câștigătorii vor primi toate onorurile convenite în cadrul ceremoniei Congresului Patrimoniului European ce se va ține la Paris, pe 29 octombrie, și la care poate participa oricine este interesat.

Sursă foto: www.europanostra.org | ©EuropaNostra

Autor: Oksana FLORESCU

„RECUPERAREA REPERELOR” SAU TREI ZILE LA BAIA MARE 16-19 MAI 2019

Programul cultural al UAR pe anul 2019 a cuprins desfășurarea tematicii „Recuperarea reperelor” la Baia Mare, județul Maramureș și a fost legată atât de valoroasa moștenire pe care o reprezintă bisericile din lemn maramureșene, cât și de realizările ultimilor ani, cu precădere amenajarea Pieței Turnului Sfântul Ștefan și recuperarea pentru colectivitate a Coloniei Pictorilor, proiect atât de remărcat și premiat în cadrul Bienalei Naționale de Arhitectură.

Primirea și cazarea oaspeților s-a făcut la Hotelul Mara, construcție emblematică a orașului, datând din anul 1986 și proiectată de Institutul de Studii și Proiectări pentru Comerț - arh. Adrian (Țuțu) Oprea. În holul hotelului a fost amenajată o expoziție cu proiectele participante la concursul de soluții „Plan de revitalizare a satului maramureșean - case tip pe Valea Marei, Valea Cosăului și Valea Izei”, organizat de Consiliul Județean Maramureș în parteneriat cu Filiala Nord-Vest a OAR.

În prima zi a programului s-a desfășurat excursia documentară la bisericile din lemn aflate pe raza județului, având ca obiectiv exemplul de bune practici în restaurarea acestor valori ale patrimoniului național și internațional. Am beneficiat de prezența, experiența și atașamentul față de aceste monumente ale arhitectului Niels Auner.

Primul monument vizitat, înscris în Lista UNESCO, a fost Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil din Șurdești, construită probabil pe la 1721 din lemn de stejar, de către meșterul Toma Macarie. Prin frumusețe și dimensiunea ei impunătoare, măsurând de la sol 72 m, le domină pe toate celelalte. Este singura biserică din țara Chioarului care are streșină

dublă. În porțiunea de perete dintre cele două streșini există al doilea rând de ferestre, identice ca formă și mărime cu cele aflate la nivelul ochiului. De asemenea, pridvorul cu două rânduri de arcade suprapuse este unic în zonă, fiind de mare efect artistic. Pictura interioară este realizată în tempera pe pânză de Ștefan Zugravul din Șișești, în anul 1781. În anul 2017 s-au realizat reparații la învelitoarea din șită a naosului. S-a subliniat faptul că monumentul necesită restaurarea construcției și a picturii.

La mică distanță de Șurdești, am vizitat Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil din satul Plopiș, înscrisă și ea pe Lista monumentelor UNESCO. Construită din lemn de stejar pe fundație de piatră, între anii 1796 și 1798, se află în plin proces de restaurare prin investiția MCIN. Arhitectul Niels Auner, autorul proiectului de restaurare, împreună cu domnul Vasile Pop, conducătorul șantierului și administratorul firmei *Taina Lemnului*, în calitate de executant, au prezentat lucrarea, descriind fazele de execuție și explicând cele mai importante detalii. Se estimează că lucrările vor fi finalizate la sfârșitul acestui an. Documentele arată că meșterul bisericii a fost, de asemenea, Ioan Macarie și că pictura a fost executată în 1811 de Ștefan Zugravul din Șișești. Construcția se încadrează în stilul maramureșean prin configurația volumetrică și

prin silueta turlei de 47 m străjuită de patru turnulețe cu rol decorativ și simbolic, care marcau astfel existența sfatului bătrânilor cu drept de judecată în satul Plopiș.

Îndreptându-ne spre Maramureșul istoric, am reluat traseul drumului județean DJ 184, traversând pitorescul oraș minier Cavnic, trecând pe la monumentul Stâlpuț Tătarilor și pe lângă Roata, domeniu schiabil foarte apreciat de iubitorii sportului alb. Ni s-a deschis, apoi, frumoasa vale a Cosăului cu împrejurimile ei și am poposit la *Hanul lui Cobălă*.

La Budești am vizitat Biserica Sf. Nicolae - și ea monument UNESCO - ridicată în anul 1642, edificiu de mare dimensiune, cu pereți în registru dublu și acoperiș cu poală dublă, inclusiv peste altar. Turnul clopotniță, înalt de 38 m, are foisorul evazat și coiful marcat de 4 turnulețe, semn distinctiv și aici că satul avea un „Sfat al bătrânilor”. Biserica este pictată de maeștrii zugravi Alexandru Ponehalschi și Ioan Opriș. Biserica a fost restaurată și în ea se păstrează icoane pe lemn originale, un candelabru din lemn cu suporturi din elemente arcuite pentru lumânări și cămașa de zale a lui Pinteza Viteazul haiducul, de numele căruia sunt legate numeroase legende. Lângă biserică se găsește „masa moșilor”, din lespezi de piatră, ordonate astfel încât să se poată servi pomenile după cei morți.

De la Budești ne-am îndreptat spre municipiul Sighetu Marmăției, așezat la confluența râurilor Iza și Tisa, vechea capitală a Maramureșului istoric. Cercetările arheologice de aici au dat la iveală vestigii din paleolitic, neolitic, epoca bronzului și a fierului. Orașul apare consemnat în documente din anul 1326, viața sa economică și culturală fiind specifică burgurilor transilvane. În el trăiesc, alături, români, maghiari,

ucraineni, romei, evrei și germani. Deși a avut o istorie frământată și diferite „stăpâniri”, dezvoltarea sa din punct de vedere urbanistic a fost atent supravegheată, dispunând de o rețea fluentă de străzi care înconjoară și converg spre zona centrală. Fondul construit, realizat între cele două războaie mondiale, îi conferă atmosfera de oraș cultural și comercial. Am vizitat Memorialul Victimelor Comunismului și Rezistenței,

amenajat în închisoarea adiacentă fostei judecătoria, cu o capacitate pentru 120 de deținuți și care, în anul 1950, a devenit „Închisoarea miniștrilor”, loc de detenție cruntă pentru politicieni, intelectuali, preoți și alte personalități române. După 1989, clădirea a devenit Muzeu și Centru Internațional de Studii asupra Totalitarismului, loc de reculegere și omagiu.

S-a poposit la Biserica Sf. Paraschiva din Desești - monument UNESCO - construită după năvălirea tătarilor din 1717, din lemn de stejar, pe fundație de piatră, care are acoperiș cu poală dublă. Altarul are acoperiș propriu, adaptat planului poligonal. Turnul clopotniță are foisorul extins și deasupra se află coiful, având baza unui trunchi de piramidă. Biserica din Desești a fost supusă unor ample lucrări de restaurare, începând cu anul 1996, inclusiv a picturii paretale. Proiectul de restaurare a fost întocmit de arh. Niels Auner.

A doua zi, împreună cu OAR - filiala Nord-Vest și Uniunea Artiștilor plastici - Filiala Baia Mare au fost organizate foarte multe activități la Colonia Pictorilor din Baia Mare. În perioada 2017-2018, complexul

Colonia Pictorilor s-a aflat într-un amplu proces de restructurare și reabilitare. În Galeria Hollosy, sală cu caracter polyvalent, arhitectul Ștefan Paskucz a prezentat proiectul întocmit cu echipa de la firma de arhitectură „9 Opțiune”.

Am vizitat toate spațiile nou-create pentru rezidențele artiștilor și expozițiile acestora. Dna Laura Ghinea, artist plastic și președintele UAP - Filiala Baia Mare, a vorbit despre „Școala băimăreană de pictură” și importanța spațiului cultural nou-created ca „ogindă a breslei artistice”. Am avut plăcerea de a asculta câțiva invitați care au vorbit despre: „Muzică și arhitectură, spațialitate și sunet” - jazzmenii Lucian Ban și Alex Harding, despre „Arta în afara pereților, de la media la rețelele digitale” - Nicolas Pelissier și despre „muzeul reinventat în inima mutațiilor urbane” - Paul Rasse.

Seara s-a desfășurat, într-o atmosferă destinsă, tradiționalul „Bal al arhitecților”, în sala restaurantului Mara. Participanții s-au bucurat de cântecele fraților Petreș.

În dimineața zilei de 19 mai, autocarele au pornit spre București.

Autor: Mircea CORCODELE
Foto: Răzvan HATEA

„EXPERIMENT” CU CORCODELE EXPOZIȚIE DE GRAFICĂ ȘI BIJUTERII

Am urmat cursurile unei școli de arte plastice care m-a ajutat să îmi realizez un fundament în domeniu. În Facultatea de Arhitectură, am continuat să lucrez pe partea de artă plastică în cadrul Catedrei de Studiul Formei, unde am reușit să îmi descopăr și alte abilități în modelaj și sculptură.

MĂPREOCUPĂ ceea ce este mai important în acuarelă: lumina, contrastele, balansul cromatic, tranziția, transparența și tușele finale. Jobul meu este acum pictura în acuarelă, care îmi ocupă, practic, tot timpul, pentru că pe lângă faptul că am posibilitatea să-i învăț și pe alții din experiența mea, îmi pot expune lucrările realizate în diverse expoziții din țară și străinătate.

Mentorii mei ar putea fi Eduard Seago, Eduard Wesson din Marea Britanie, Alvaro Castagnet, Joseph Zbukvic, Chien Chung Wei, Ilya Ibraev.

PASIUNEA este primul imbold. Fără pasiune și dragoste pentru ceea ce fac, nu pot realiza nimic. Tot ce este în jurul meu mă inspiră, pentru că, în funcție de momentul zilei, le percep și le simt altfel. Ca fotograf, când am posibilitatea, îmi caut subiectele, fac fotografii, schițe, caut unghiuri interesante, dar și o lumină care să pună în valoare subiectul.

Cred că este foarte important să facem educație mai ales copiilor, pentru că este o componentă necesară și utilă vieții, în general. Așa cum muzica sau arhitectura de bună calitate poate genera influențe pozitive în evoluția unui om.

Mi-aș dori să am posibilitatea de a forma copii în sensul educației vizuale, asta însemnând să am o școală cu specific artistic.

De obicei, îmi aleg subiectele din natură, pentru că lucrez în aer liber. Temele sunt diverse, începând cu peisaje în toate anotimpurile, cu natură statică, portret, citadine și teme abstracte inspirate tot din mediul înconjurător.

În expoziția EXPERIMENT am încercat să vin cu alte semne și mesaje care m-au influențat recent ca urmare a călătoriilor făcute în Antalya. Am făcut câteva lucrări pe canafas în tehnică mixtă, dar și un experiment în legătura cu conceptul de bijuterii realizate din pietre semiprețioase puse la dispoziție de doamna Ioana CONDURĂȚEANU, de la magazinul SHEBA.

Ideea a avut succes, conceptul realizat în acuarelă, cât și produsul finit fiind apreciate pe măsură. Am realizat o serie de 10 lucrări pe canafas, în tehnică mixtă - tuș acrilic, acuarelă și culori acrilice. Mi-am dorit să exprim așa cum am simțit, în momentul expediției în Antalya și Cappadocia, la început de primăvară, asprimea peisajului, dar și căldura naturii care, încet, renăștea.

Am fost puternic impresionat de tot spectacolul văzut în Cappadocia, acolo unde poți vedea semne de civilizație creștină încă de la începuturile ei. Totodată, populația actuală a conservat și păstrat toate urmele vechii civilizații creștine din primele secole ale viețuirii ei pe aceste meleaguri.

Spre deosebire de celelalte expoziții din Calderon, m-am axat doar pe peisaje de sezon, peisaje marine și câteva lucrări citadine.

„DELTA - IMAGINI RETRĂITE” - ION BÂRLĂDEANU - EXPOZIȚIE DE ACUARELĂ

Autor: Pompilica BACIU

Foto: Răzvan HATEA

Născut la 21 iunie 1935 în comuna C. A. Rosetti, județul Tulcea, arhitectul Ion Bârlădeanu a urmat cursurile gimnaziale și liceale la Liceul „Spiru Haret” - Tulcea și cele universitare la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”, între anii 1953-1959.

A elaborat lucrări de amenajare a teritoriului și urbanism pentru județele Tulcea și Constanța și pentru Canalul Dunăre-Marea Neagră (variantele de navigație maritimă și fluvială), CNE Cernavodă. După 1990, a proiectat mănăstirile Lipnița, Dumbrăveni, Mircea Vodă. A participat la expoziții de acuarelă și grafică cu Arhigrup Constanța, în perioada 1968-1984.

Pasionat de călătorii, arhitectul constănțean Ion Bârlădeanu nu pleacă de acasă fără caietul de schițe și acuarele. Îi place să facă schițe la fața locului și să le înnoileze prin culoare. La împlinirea a 80 de ani, a deschis prima sa expoziție personală la București: „Acuarele simple” (2015), au urmat, apoi, „Lăcașuri de cult” (2017), „Repere - Centenarul Marii Uniri 1918-2018” (2018) și cea de a patra „Delta - imagini retrăite în acuarelă” (2019).

Pe lângă profesia de arhitect, Ion Bârlădeanu s-a dedicat cu tulburătoare pasiune acuarelei, în jurul căreia îi gravitează gândurile, preocupările, sentimentele, căutările, conexiunile. Reprezentările simbolice ale colegului nostru au adus pe simezele Centrului de Cultură Arhitecturală acuarele care înfățișează valorile culturale și arhitecturale ale României. Privind lucrările expuse, spectatorul se lasă cuprins de frenezia culorii în peisaje spectaculoase din Delta Dunării. Culoarele calde care predomină aduc o notă caracteristică creației lucrărilor prezentate. Acuarelele expuse ne plimbă în spații și anotimpuri diferite, descoperind locuri și peisaje unice din zona Deltei.

Expoziția de acuarelă „Delta - imagini retrăite în acuarelă” a adus o notă aparte - o paletă viguroasă, un desen precis - calități care au căpătat în ultimii ani o consistență ce marchează maturitatea unui acuarelist înzestrat, care ne propune un mesaj la aniversarea a 60 de ani de la absolvirea Universității de Arhitectură „Ion Mincu” - promoția 1959: „Să ne iubim ca în anii studenției!”. La toate acestea se adaugă tenacitatea, voința și iubirea familiei colegului nostru. Acuarelele sale oferă privitorilor bucurie curată.

„FERESTRE NORVEGIENE” &... UMR EXPOZIȚIE DE FOTOGRAFIE ȘI CARICATURI

Autor: Teodora Gabriela SANDU &
Marin CRETU - CREM
Foto: Răzvan HATEA

„Ferestrele sunt ochii caselor. Prin ele, vedem tot ce ne înconjoară. Dar, tot prin ferestre, cei de afară ne văd în intimitatea noastră. De aceea, noi, norvegienii, nu avem perdele. Ca să fim văzuți.”

Lise Nicoline Kleven Grevstad, Excelența Sa Ambasadoarea Regatului Norvegiei în România

„Fotografiile sunt realizate în toamna anului 2018, în Norvegia - Insulele Lofoten, un colț de rai care ar putea fascina orice călător prin frumusețea transformată de zei, în fiecare moment al lumii, într-o veritabilă operă de artă. Casele fără garduri, ferestrele fără perdele în spatele cărora lumina este aprinsă mai tot timpul, simplitatea și culoarea, natura și relieful care sunt veritabili măștri scenografi ai unor tablouri unice de care călătorul se va îndrăgosti din prima clipă în care va păși pe acest tărâm de vis. Umorel care «însoțește» ferestrele, prin caricaturile «lui CREM», creionează teme variate, majoritatea fiind realizate fără cuvinte, iar unele fiind prezentate la diverse concursuri internaționale de profil. Evenimentul expozițional va reaminti publicului fructuoasă colaborare a lui CREM la revista «URZICA» și la alte publicații de profil încă din 1968. Afișul expoziției, pliantul realizat pentru acest vernisaj precum și materialul publicitar vă pot oferi, împreună, câteva amănunte vizuale și informative cu privire la eveniment. Expoziția a fost realizată cu sprijinul neprețuit al Uniunii Arhitecților din România și al Ambasadei Regatului Norvegiei la București, exprimându-ne întreaga noastră recunoștință pentru deschiderea acestora manifestată pentru realizarea unor evenimente culturale deosebite.”

EXPERIENȚA DUBAI
ECHIPA EFDeN

 ROMÂNIA DIN NOU PE PODIUM
LA OLIMPIADA CASELOR SOLARE

Echipa României a obținut premiul III la a doua probă din cadrul Solar Decathlon, *Sustenabilitate*. Competiția internațională de case solare are loc în această perioadă în Dubai. România concurează alături de alte 14 echipe din 11 țări și 4 continente, printre care se numără Olanda, SUA, Australia și țări din Estul Mijlociu. Printre membrii echipei se află și Oana Dumitru, o tânără din orașul Craiova, care are 23 de ani și este acum studentă la Facultatea de Inginerie a Instalațiilor din cadrul Universității Tehnice de Construcții București. Ea este coordonatorul Departamentului de Comunicare. Colegii ei de echipă sunt studenți de la Universitatea Tehnică de Construcții București, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Universitatea Politehnică București și Universitatea București. Competiția presupune proiectarea și construirea unor case solare, inteligente și prietenoase cu mediul care să se adapteze condițiilor climatice din Estul Mijlociu. Ediția de anul acesta se desfășoară în perioada 29 octombrie-29 noiembrie, în Dubai, toate cele 15 case putând fi vizitate de cei interesați.

Proba *Sustenabilitate* evaluează modul în care fiecare echipă a reușit să reducă impactul locuinței asupra mediului pe durata ciclului de viață, păstrând, în același timp, condițiile de confort și sănătate, modul interdisciplinar de proiectare. Inițiativa de conservare a apei și vegetația sunt parte a acestei evaluări. Mai mult, este important și impactul pe care echipa l-a avut la nivelul societății, proiectele educaționale și de conștientizare publică, aparițiile media și participările la evenimente.

Evaluarea a fost făcută de un juriu internațional, format din specialiști de la World Green Building Council și nu numai, care a evaluat atât parcursul echipelor din perioada celor doi ani, cât și prezentările susținute pe situl competiției, punând accentul pe soluțiile incluse în Casa EFdeN Signature, fezabilitatea proiectului, condițiile de confort și impactul la nivel național. Casa EFdeN urmărește să fie certificată LEED Platinum. Premiul vine ca un rezultat al eforturilor EFdeN din ultimii șase ani și energia Ta de a face sustenabilitatea un subiect de discuție în România și prosumatorii - o realitate.

„Echipa a reușit să ducă mai departe agenda sustenabilității la nivel național. A avut un impact atât asupra copiilor, prin cursuri și workshopuri, dar și la nivel guvernamental. Membrii EFdeN au demonstrat o abordare sustenabilă a caracteristicilor proiectului, punând accentul pe strategiile active și pasive și designul biofil, dar luând în considerare și fezabilitatea proiectului”, a afirmat dr. Kheira Aoul, specialist în sustenabilitate și membru al juriului.

Casa EFdeN Signature a fost construită integral de studenții echipei EFdeN, fiind un proiect românesc de cercetare și inovație. Proba Sustenabilitate este a doua dintre cele 10, șase fiind jurizate, iar patru monitorizate prin performanța prototipului pe parcursul a 10 zile.

În doar 14 zile, echipa EFdeN, formată din 33 de studenți de la Universitatea Tehnică de Construcții București, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Universitatea București și Politehnică București, a asamblat prototipul EFdeN Signature în Dubai, fiind printre primele echipe care au finalizat casa, în etapa premergătoare competiției.

Cele 15 echipe finaliste concurează în probele monitorizate și jurizate. Probele monitorizate reprezintă 40% din punctajul final al competiției și presupun testarea casei din punct de vedere al eficienței energetice, condițiilor de confort și funcționalitate, în timp ce probele jurizate reprezintă susținerea și argumentarea proiectului în fața unui juriu internațional format din specialiști din fiecare domeniu. Pentru ca echipa să fie

prezentă în Dubai timp de 45 de zile, tinerii au lansat campania „Susține Inovația Românească”, prin care au strâns 70% din fondurile necesare. Solar Decathlon este cea mai importantă competiție de locuințe sustenabile din lume și a luat naștere în 2002, în Statele Unite ale Americii. În 2012, echipa PRISPA a fost prima echipă din România calificată la Solar Decathlon (ediția Madrid), iar în 2014 echipa EFdeN a participat la ediția Versailles cu casa care acum este Centrul de Cercetare a Condițiilor

de Confort. Până în prezent, echipa EFdeN a câștigat peste 30 de premii naționale și internaționale, la Solar Decathlon și alte competiții. EFdeN este cel mai important ONG din România care dezvoltă locuințe solare cu scop educațional și de cercetare, alături de produse sustenabile și module educaționale atât pentru studenți, specialiști, cât și pentru publicul larg.

Autor: Anca DUMITRAȘCU

Foto: Răzvan HATEA

SERATA
DIPLOMELOR

**„SUNSHINE - CENTRU DE RECUPERARE
ȘI TERAPII”, CONSTANȚA**

Daniela Simona TUGEARU
Îndrumător: conf. dr. arh. Ștefania
Victoria RUSE

Clădirea studiată pentru proiectul de diplomă se află în zona peninsulară de sud a Constanței - Centrul Tomis. O perioadă, aceasta a aparținut Arhiepiscopiei Tomisului, urmând să intre în posesia Consiliului Județean Constanța, sub denumirea „Centrul de Excelență în Turism și Servicii Tomis”. Construită în anul 1908, clădirea se afla într-o stare avansată de degradare și doar fațadele se mai zăreau. Arhitectura originală, fațada principală și cea posterioară au fost refăcute în stilul începutului de secol XX, iar interiorul a fost reorganizat.

Pin acest proiect doresc să dezvolt și să prezint viziunea mea asupra spațiului interior, prin amenajarea unui „Centru de recuperare și terapii”, care are ca scop folosirea tuturor cunoștințelor acumulate. Centrul impune un program de consiliere și un program creativ realizat prin diverse terapii. Terapia prin artă, muzică, lumină și realitate virtuală și augumentată elaborată printr-un design interior inedit, care va stimula toate simțurile. Acesta se adresează persoanelor ce luptă împotriva cancerului, dar și celor care au nevoie de recăpătarea încrederii și stimei de sine.

Destăinuirea și cunoașterea de persoane noi ce prezintă aceeași problemă sunt extrem de utile în depășirea și lupta cu boala. Prin designul interior și prin includerea terapiei artistice se dorește crearea unui mediu călduros, în care oamenii se pot întâlni să socializeze și să încerce, împreună, să-și depășească emoțiile negative prin metode creative. Stimularea tuturor simțurilor prin terapie artistică ajută la înțelegerea sinelui și eliberarea tensiunii și a anxietății.

Terapia prin artă, muzică, lumină și realitatea virtuală ajută pacientul prin echilibrarea stării emoționale și a redobândirii stimei de sine. Folosirea elementelor de design în organizarea spațiului și crearea unei atmosfere optime pentru susținerea și menținerea unei stări pozitive pacientului. Terapia artistică poate reprezenta o serie de beneficii pentru pacient, incluzând câștigarea stimei de sine, dobândirea identității de sine, obținerea controlului asupra anxietății și a atitudinii față de boală. Experiența multi-senzorială poate fi oferită de ingeniozitatea spațiului interior și poate fi un factor benefic în cunoașterea și experimentarea stării emoționale.

SERATA
DIPLOMELOR

Andra ȘODOLESCU

Îndrumător: arh. Emil IVĂNESCU

MUZEUL DE CERAMICĂ HOREZU,
JUD. VÂLCEA

Situl muzeului se află în orașul Horezu. Acesta este atestat ca stațiune turistică și capitală culturală a ceramicii românești, meșteșugul fiind inclus în Patrimoniul imaterial UNESCO. Un punct forte este accesibilitatea ridicată a orașului, acesta fiind amplasat pe drumul național ce leagă București de Timișoara.

Proiectul a început cu analiza dezvoltării orașului. A apărut la intersecția mai multor rute comerciale majore (cea mai importantă fiind „Drumul sării”) ce conectau Târgu Jiu și Râmnicu Vâlcea.

Lotul ales se află la intrarea în oraș, pe Dealul Ulmului, loc din care este extras lutul pentru ceramică. Datorită vizibilității și accesibilității ridicate (intrarea dinspre „drumul sării”), aici se ținea la un moment dat un târg al negustorilor, amplasat strategic la bifurcația drumului ce duce spre mănăstire și spre centrul orașului. Lotul are calități scenice, oferind perspective spre relief muntos al Parcului Național Buila-Vânturarița, dar și spre silueta orașului.

Un factor major al dezvoltării orașului a fost, pe lângă agricultură, construcția Mănăstirii Horezu de către Constantin Brâncoveanu. Pentru realizarea sa au fost aduși în zonă meșteri străini care, în timp, au influențat tehnicile meșterilor locali.

Această influență se observă și în arta olăritului. Pentru a satisface gusturile aristocraților care de obicei importau porțelanuri din străinătate, fondului medieval volumetric i-a fost adăugată cromatica pictată.

La nivel de decorație, olarii s-au inspirat atât de la muncitorii aduși din Italia pentru a sculpta decorațiile în piatră, cât și de la broderiile care se realizau în secolul al XVII-lea în cadrul mănăstirii. Aceste influențe au dus la motive decorative florale, vegetale și geometrice, iar stilul broderiei a dat naștere unei tehnici specifice zonei („jirăvirea”), în care culoarea este aplicată cu ajutorul unui fir („gaiță”), iar rezultatul este similar cu o broderie fină.

Pentru realizarea ceramicii se folosește pământul din zonă. Lutul se ia din Dealul Ulmului, unde e scos din gropi adânci, ales de impurități, apoi dus și prelucrat în curțile olarilor. După modelare și uscare vasele sunt decorate și apoi arse. Odată scoase din cuptor, culorile vaselor prind viață, iar lutul devine cărămiziu. Pentru o mai mare rezistență vasele sunt smălțuite, apoi arse din nou.

Conceptul este inspirat din săpăturile arheologilor în straturile pământului, care dezvăluie treptat sedimentele istorice ale locului. Pereții nu sunt construiți, ci descoperiți sub suprafața terenului, iar la realizarea lor se va folosi pământul excavat pentru relevarea volumului. Această scufundare a volumului împreună cu anvelopanta opacă ce prezintă mici spărturi spre interior va stârni curiozitatea vizitatorului către secvența de expoziții și experimente dinăuntru. Liniile proiectului sunt conectate la liniile terenurilor arate, ritmul lor este natural și se desfășoară în același mod ca direcțiile de forță ale locului. Peisajul atinge limita volumelor, care țâșnesc puternic din pantă. Volumetria va fi geometrică, ieșind în evidență prin contrastul cu topografia lină a terenului și intensificând direcțiile de forță ale acestuia. Pentru a obține forma finală se vor realiza tăieturi precise în interiorul pantei. Forma muzeului păstrează continuitatea peisajului care o înfășoară, iar planurile rectangulare par să crească din acesta. Accesul în muzeu este marcat de un turn, iar intrarea propriu-zisă este sculptată în pământ printr-o curte îngustă. Spațiul dintre cele patru volume este pus în valoare prin mici nișe în pereți ce adăpostesc diverse funcțiuni: loc de stat, expoziție, izvoare.

Materialul folosit pentru realizarea pereților este pământul compactat excavat de pe teren. Acesta va eroda în timp, odată cu contextul. Această eroziune îi va da muzeului o caracteristică atemporală. Exteriorul clădirii este dominat de acoperișul care capătă formă concretă în timp ce „se desprinde” din peisaj. Împreună cu anvelopanta din

pământ acesta adaugă valoare ecologică proiectului (low-tech) și ajută la definirea unui obiect sculptural ce poate fi văzut ca o artă a peisajului (land-art), care se manifestă în peisajul înconjurător. Proiectul reprezintă limita dintre oraș și natură, deschizând noi perspective spre acestea.

Contextul are o bogată încărcătură bazată pe perpetuarea tradițiilor, legătură care poate fi potențată de muzeu. Programul va prezenta demersul artei olăritului, atât istoric, cât și practic, cu scopul de a-i învăța câte ceva pe vizitatori despre acest meșteșug. Educarea acestora îi va ajuta să discearnă între produsele de proveniență locală și cele contrafăcute care inundă piața.

Muzeul va conține și ateliere de olărit ținute de artiști locali, astfel încât vizitatorii să înțeleagă legătura dintre artist și creație și să poată învăța o parte din tehnicile pe care aceștia le pun în practică. Se dorește educarea copiilor despre tradițiile și valorile locale astfel încât să le crească interesul pentru dezvoltarea unei cariere în zonă, ce duce lipsă de ucenici care să ducă mai departe obiceiurile.

Muzeul va ajuta la promovarea localității și la atragerea turiștilor pentru dezvoltarea economică a orașului, dar și la implicarea activă a comunității în problemele acestuia. Scopul proiectului este de a pune în valoare cadrul natural și de a ajuta la dezvoltarea culturală a locului. Acesta joacă un rol important în relevarea legăturii dintre peisaj și identitate, în prezentarea legăturii puternice dintre artist și creație.

SERATA
DIPLOMELOR

Cristina VATAN

Îndrumător: arh. Dragoș NEGULESCU

 CLUB SPORTIV DE CAIAC PENTRU
JUNIORI VALEA DOFTANEI

„Architecture should follow and not oppose the laws of life”
John și Nancy Todd

Pornind de la citatul de mai sus, în această lucrare voi analiza posibilitățile de relaționare între spațiul construit și natură, cum poate fi obiectul de arhitectură inserat în contextul ales și cum poate acesta deveni parte a peisajului natural, cultural și tradițional.

Pentru lucrarea de diplomă am ales să propun un club de caiac pentru juniori pe malul Lacului Paltinu, Valea Doftanei. Contextul natural unic, poziționarea geografică, obiectivele naturale prezente aici oferă zonei posibilitatea de a găzdui un club de caiac pentru juniori. Acesta ar fi un centru destinat cantonamentelor pentru juniorii ce activează la diferitele cluburi mai apropiate sau mai depărtate geografic de Prahova, dar și copiilor din localitate.

Sportivii de performanță, cluburile și/sau loturile naționale unde activează acești sportivi ar fi interesați de o locație de pregătire la munte, în apropierea apei și altitudine mare (pentru adaptările hemodinamice).

Tema și contextul natural vin să îmbine dragostea mea pentru natură cu pasiunea pe care o am pentru arhitectură și dorința de a rezolva o problemă socială.

În ultimii 10-15 ani putem observa că tinerii s-au îndepărtat foarte mult de natură. Joaca în cadrul natural a rămas o amintire; se vorbește tot mai des despre subiecte precum autismul tehnologic sau afecțiuni datorate lipsei de mișcare. Richard Louv, în cartea sa „Last child in the woods”, vorbește despre legătura copiilor cu natura și dezvoltă problema timpului din ce în ce mai puțin petrecut de copii în natură.

Multe metode educaționale pentru copii îmbrățișează legătura cu natura (exemple ar fi Școala Montessori sau Forest school_Brașov). Propunerea mea este nu numai de a crea un loc pentru cantonamente, ci și un loc unde copiii pot fi în legătură directă cu mediul natural, iar relația om-natură își poate relua cursul firesc.

CLUB SPORTIV DE CAIAC PENTRU JUNIORI
YOUTH KAYAC SPORT CLUB
valea doftanei

Stud. Vatan Cristina | Îndrumatori:
Sef Lucrari Dr. Arh. Dragoș Negulescu
lect. Dr. Ing. Viad Petrescu

Consiliere :
Prof. Buciu Bogdan - C336 București
Arh. Sef Valea Doftanei Chirulescu Sorin Gabriel
Conf. Dr. Arh. Enache Cristina
Sef de Lucrari Dr. Arh. Marina Mihaela
Urb. Vladescu Dorin
Arh. Vasile Anamaria
Ing. Raducu Gheorghe

SERATA
DIPLOMELOR

HALA „RADU NEGRU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN

Maria-Georgiana ANIȚA

Îndrumător: conf. dr. arh. Ștefania

Victoria RUSE

Obiectivul studiat se află în centrul vechi al orașului Drobeta-Turnu Severin, situat pe malul Dunării, la 15 km de Barajul Porțile de Fier și frontiera cu Serbia.

Hala „Radu Negru” reprezintă un punct de convergență a relațiilor interculturale dintre români, sârbi, turci și bulgari. De asemenea, semnifică un centru important de desfășurare a mărfii internaționale aduse pe Dunăre.

Tradiția comerțului severinean îmbină produse de tot felul, de la dulceața mierii de câmp, parfumul vinurilor din struguri de soi sau al smochinelor cu baclavale și cafea turcești, preparate din carne sârbești și alte produse internaționale.

Poezia bucătăriei locale și a produselor de calitate se scria în fiecare zi la hala comercială. În ultimii 10 ani, orașul Drobeta-Turnu Severin se află într-o continuă căutare de nou și contemporan. Reabilitarea Halei „Radu Negru” înseamnă readucerea la viață a inimii așezării, devenind din nou un punct de atracție cosmopolit și vibrant, ce adună în jurul său grupuri etnice, profesioniști, fermieri, bucătari și negustori diverși pentru a desfășura comerț de înaltă calitate.

Conceptul vizează o reinterpretare a modalității în care se desfășoară comerțul alimentar, dezvoltat pentru a atrage mai multe sectoare de clienți cu vârste și preocupări diferite. Se urmărește reinserarea proactivă în viața socială a orașului, venind în întâmpinarea publicului cu o serie de reforme în ceea ce privește strategiile de marketing și serviciile oferite. Designul permite desfășurarea comerțului sub formă tradițională într-un cadru contemporan, cu facilități moderne. Respectând condițiile de igienă și fluxuri contemporane, Hala „Radu Negru” nu își pierde din farmecul de odinioară. Stilul industrial, cu influențe tradiționale, cât și imaginile reprezentative cu fluviul Dunărea poartă vizitatorul într-o lume a negustoriei apuse.

DESFAȘURATA S

PERSPECTIVA

Se urmărește ca obiectul de arhitectură să prezinte un real interes către public: accesul facil, calitatea produselor și serviciilor oferite, dar și realizarea potențialului arhitectural al imobilului, toate puse în valoare de o funcțiune ce se adresează oricărei categorii sociale și culturale. De asemenea, printre beneficiile poziționării sale centrale se numără și

avantajul halei de a face parte dintr-un țesut urban cu caracter istoric sau de o importanță economică majoră prin dezvoltarea de esplanade comerciale. Hala ar redeveni unul dintre cele mai importante simboluri ale orașului, restabilind legătura dintre oameni și istoria locală.

„CULINARIA” CENTRU PENTRU GASTRONOMIE, COMERȚ ȘI EVENIMENTE STUTT GART, GERMANIA

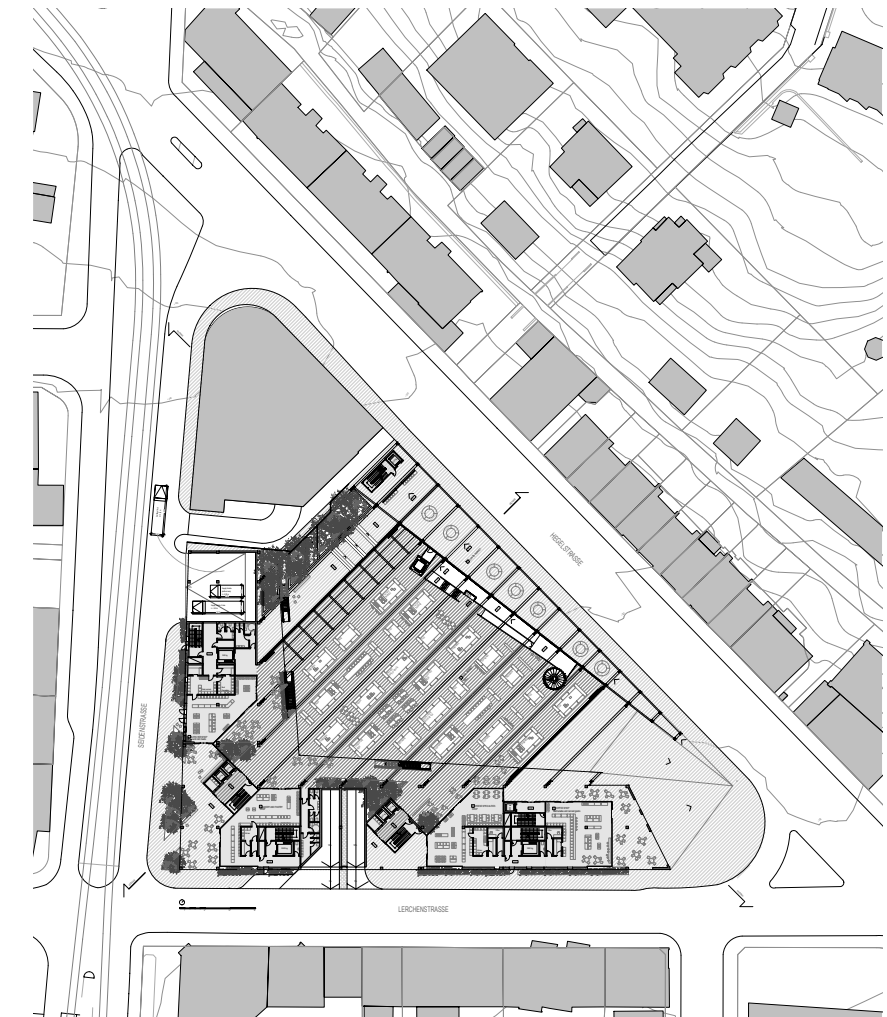

CULINARIA, derivat din cuvântul *culinar*, reprezintă o nouă abordare a tipologiei de piață agroalimentară acoperită, axată pe profilul gastronomic demonstrativ, didactic, în așa fel încât relația dintre consumator și arta culinară să fie imediată și, astfel, încurajată.

Argument

Cercetarea pornește de la predicția făcută de Institutul de Cercetare a Tendințelor Viitoare (Zukunftsinstitut) cu privire la renașterea pieței agroalimentare germane. Proiectul își propune, întâi, să problematizeze contextul general local, marcat de detașarea în cadrul societății germane a unui grup special de consumatori. Aceștia se opun vechii „generații supermarket”, doresc o îndepărtare de modelul supermarketului și formulează cererea pentru un nou tip de spațiu destinat comerțului - un spațiu public, care să aducă împreună specialiștii în gastronomie și consumatorii, într-o atmosferă care să celebreze deopotrivă localul și exoticul. Expresia acestei noi culturi este, prin târgul gastronomic stradal (*street food festival*), comerțul plasat din nou în relație cu spațiul orașului și crearea unei rutine care să presupună consumarea conștientă a produselor bio, regionale și sustenabile.

Proiectul Culinaria se dorește a fi o completare la piața agroalimentară centrală, dar cu un profil gastronomic mai pronunțat, aspect economic ce este posibil atât timp cât există o strategie de marketing puternică. Proiectul reprezintă o metaforă a apetenței spațiului german pentru tipologia curții de lumină, a *Innenhof*-ului, dar și a halei, *die Halle*, imagine pe care revoluția industrială a făcut-o posibilă și care s-a împământenit în mentalul

colectiv ca spațiu consacrat comerțului și evenimentelor culinare, precum cele legate de bere - *Bierfest*. Hala este spațiul care înglobează dinamica pieței, desfășurarea de forțe pe care furnizarea cu alimente o presupune. Dualitatea tectonic-filigran reia imaginea primelor hale agroalimentare care au fost construite la finalul secolului al XIX-lea, în special al halelor berlineze, care acordau o imagine de parament de cărămidă străzii, iar dincolo se afla spectacolul arhitecturii metalului.

Spațiul arhitectural este structurat de direcțiile naturale de deplasare în teren, care conferă o modularitate volumului tectonic și lasă corpul metalic în formă de navă liber, la nivelul parterului, prin intermediul unui portic. Perspectivele sunt cele care direcționează deplasarea și totodată conferă varietate spațială, cum este, de exemplu, cazul corpului navă care, pe o lungime de

aproximativ 90 m, este marcat de o perspectivă dinamică ce conține diferite evenimente spațiale, precum scara sau rampele, strategic amplasate.

Proiectul Culinaria devine un oraș în oraș care utilizează elemente structurante spațiale pentru a da scara ansamblului și a crea complexitate. Aceste elemente sunt: atriumul sau marele spațiu public; pasarelele etajelor 1 și 2 asociate cu escalatoarele care creează o promenadă urbană, o mișcare lentă de descoperire a spațiului; scara, elementul de conexiune verticală rapidă (opus pasarelei) plasată intermodular în zonele gastronomice și asociată unor curți verzi, podul ca element de legătură și de vizibilitate și, în cele din urmă, acoperișul-grădină care conferă perspective urbane și întărește relația cu orașul.

Sofia DAN

Îndrumători: prof. dr. arh.

Georgică MITRACHE în cotutelă

cu dr. arh. Adrian ZERVA

SUCURSALA UAR
SUCEAVA - BOTOȘANI

EVENIMENTE CULTURALE LA UZINA DE APĂ SUCEAVA

Autor și foto: Ionut ANDRIU

În sezonul primăvară-vară, la Uzina de Apă s-a continuat desfășurarea unor consistente evenimente cultural-profesionale.

- În sălile de expoziție ale fostei Uzine de Apă Suceava, actualul sediu al Centrului de Arhitectură, Cultură Urbană și Peisaj, s-a inaugurat, marți, 14 mai 2019, **Festivalul de Artă Contemporană ZIDUL DE HĂRTIE**, manifestare interdisciplinară cu caracter internațional care urmărește stabilirea unei interferențe între activitățile de ordin literar și exprimările specifice artelor vizuale. Anterior, la începutul lunii mai, la Borsec s-a desfășurat o tabără de creație la care au participat pictori, graficieni, poeți din Coreea de Sud, Statele Unite, Germania, Rusia, Anglia, Republica Moldova, România. O serie de lucrări realizate acolo au fost expuse pe simezele spațiilor din Uzina de Apă. Festivalul a fost vernisat de arh. Ion Andriu, președintele Filialei Nord-Est a Ordinului Arhitecților din România, de doamna Bo Suk Lee, artist vizual și președinte al International Creative Artists Association și al World Culture Artists Association, organizații cu membri din peste 90 de țări, precum și arh. Constantin Gorcea, membru al Senatului Uniunii Arhitecților din România, bun cunoscător al arhitecturii și artei coreene. Ulterior, artiști din Statele Unite, Anglia, Rusia și Germania și-au prezentat mesajul și crezul artistic, având ca numitor comun dorința de remodelare a formelor de exprimare și limbajul artelor vizuale adaptat dinamicii secolului al XXI-lea. Expoziția, care a rămas pe simeze timp de 14 zile, s-a bucurat de interes din partea publicului vizitator.

- În aceeași locație, luni, 27 mai, a debutat manifestarea **ZILELE ELEVULUI ARHITECT 2019**. Este a doua ediție a acestui eveniment la care au participat elevi și profesori de la clasele de arhitectură și design ale Colegiului de artă „Ciprian Porumbescu” din Suceava și Liceului de artă „Ștefan Luchian” Botoșani. Este vorba despre o manifestare didactico-profesională, care expune cele mai interesante și valoroase lucrări realizate în procesul de învățământ de elevii de la clasele vocaționale a XI-a și a XII-a de la specialitățile menționate. S-a urmărit totodată o comunicare directă și un schimb de experiență între elevii și profesorii implicați în

domeniile respective. Sunt prezentate într-o expoziție temporară cele mai reușite lucrări elaborate la examenul de atestare a competențelor profesionale - care încheie ciclul de învățământ, precum desene, machete și tablouri cu construcții reprezentative sau istorice, elaborate de liceenii claselor terminale. Ca o noutate, anul acesta au fost prezentate și lucrări de la specialitatea design, domeniu al artelor vizuale apropiat și legat de arhitectură.

Cuvântul de deschidere a fost susținut de arh. prof. Ion V. Andriu, președintele Filialei Nord-Est a OAR și al Sucursalei Suceava-Botoșani a Uniunii Arhitecților din România, cadru didactic la Colegiul de artă „Ciprian Porumbescu” din Suceava, precum și de profesor Nicolai Moroșan, președintele Filialei Suceava a Uniunii Artiștilor Plastici. Apoi, arhitecții Constantin Gorcea (principalul autor al reconversiei vechii Uzine de Apă) și Mihai Tulbure (Botoșani), vicepreședinți ai filialei, au împărtășit din experiența formării lor profesionale și din perioada studenției, accentuând asupra dificultăților, dar și a frumuseții meseriei de arhitect. În continuare, arhitecții Corina Roncea, Doru Deacu, profesori la Colegiul „Ciprian Porumbescu”, și Alexandru Agavriloae - de la Liceul „Ștefan Luchian” au avut un edificator dialog interactiv cu tinerii elevi, din Suceava și Botoșani, care doresc să devină studenți ai Facultăților de Arhitectură.

Au fost apreciate în mod deosebit unele lucrări de atestare ale elevilor suceveni precum și desenele elevilor oaspeți care au avut ca subiect clădiri care au găzduit momente istorice legate de Centenarul Marii Uniri. Arhitectul Ion Andriu a acordat Premiul Președintelui Filialei elevului Pascari Ioan - (arhitectură), iar Premiul Președintelui Filialei Suceava-Botoșani a UAP a fost acordat elevei Manole Iulia-Cristina - (design), ambii absolvenți ai Colegiului „Ciprian Porumbescu”. Expoziția viitorilor modelatori de case și de spații publice a fost deschisă până în 10 iunie și s-a bucurat de interesul tinerilor sau mai vârstnicilor vizitatori.

- La sfârșitul lunii aprilie, Uzina de Apă Suceava a primit **vizita unui grup de arhitecți, istorici și oameni de cultură din Franța** care, manifestând un deosebit interes pentru bisericile medievale din zona Sucevei și pentru cetatea de scaun a domnitorului Ștefan cel Mare, au dorit să cunoască și această locație apreciată pentru restaurarea și reamenajarea contemporană a vechiului obiectiv industrial. Ulterior, au vizitat Mănăstirea Dragomirna, Cetatea de Scaun și Muzeul Bucovinei. Din acest grup a făcut parte și domnul Bernard Fonquernie, arhitect, istoric licențiat în istoria artei, personalitate remarcabilă, adevărat savant, fost inspector al monumentelor istorice din Franța, care a făcut o interesantă expunere a istoriei și conservării

celebrei catedrale Notre Dame. Oaspeții francezi au fost încântați de cele văzute și de atmosfera de căldură și deschidere întâlnită și care a favorizat plăcute și utile contacte profesionale.

- La începutul lunii mai, sediul Filialei Nord-Est a OAR și al Sucursalei Suceava-Botoșani a Uniunii Arhitecților din România a avut onoarea să primească și **vizita delegației Confederației Elvețiene conduse de Excelența Sa Arthur Mattli, ambasadorul Elveției în România**, împreună cu alți înalți oficiali ai țării sale. Delegația Elveției a fost însoțită de reprezentanți ai Guvernului României, respectiv MDRAP, condus de doamna Sirma Caraman - secretar de stat, precum și de primarul Sucevei, dl Ion Lungu. Cu acest prilej a avut loc un util și fructuos dialog cu reprezentanții locali ai breslei arhitecților, care au fost impresionați de cunoștințele din domeniu ale domnului ambasador, un admirator al arhitecturii moderne și un subtil cunoscător al evoluției contemporane a domeniului.

- În perioada 17-20 mai 2019, cu prilejul Festivalului de Teatru **ZILELE TEATRULUI MATEI VIȘNIEC 2019**,

la Uzina de Apă s-au desfășurat, din nou, o parte din spectacolele festivalului. Astfel, piesa „**Teatru vag**” jucată în această locație, cu sala plină, s-a bucurat de interesul și entuziasmul publicului spectator, artiștii prezenți apreciind calitatea audierii și originalitatea ofertantă a ineditului spațiu, care s-a pretat bine și acestui tip de manifestări.

- Miercuri, 12 iunie, sediul breslei locale a arhitecților s-a bucurat de vizita foarte tinerilor școlari ce par a manifesta interes pentru arta construcțiilor, nutrirind să devină, în viitor, ziditori de case și orașe. Elevii claselor a III-a și a IV-a ale Școlii Generale nr. 1 din Suceava și Școlii Generale din Comuna Preutești și-au prezentat aici desenele și machetele realizate de ei și reprezentând construcții în viziune proprie. Micii viitori arhitecți au fost participanți la programul **DE-A ARHITECTURA**, îndrumați de tineretele noastre колеge arh. Iulia Coșovanu și arh.-stg. Popa Georgiana și au venit însoțiți de unii părinți și bunici. La final, au vizitat împreună fosta Uzină de Apă. Traseul parcurs de tinerii vizitatori a fost presărat de amuzante și surprinzătoare „întrebări încuietoare”.

EXPOZIȚIA JULIUS DOPPELREITER

Sucursala Gorj a UAR - în colaborare cu Biblioteca Județeană „Christian Tell” din Târgu-Jiu au descoperit, au studiat și au concretizat o muncă laborioasă de cercetare în arhive și pe teren într-o expoziție de înaltă ținută grafică, care conține 40 de panouri.

Expoziția a fost intitulată, sugestiv: „Arhitectul de origine austriacă ce a înobilat Gorjul”, Invitat fiind la vernisajul care a avut loc la Târgu-Jiu, la sfârșitul anului trecut, nu am ezitat nicio clipă să propun itinerarea expoziției și la Sibiu.

Planul a fost pus la cale imediat după vernisaj. „Complici” mi-au fost doi dintre cei mai sufletiști membri ai colectivului, care au muncit ca ideea să fie tradusă în fapt. Mă refer la colegul arh. Mihai MAICOVSCHI, președintele sucursalei UAR din Gorj, și o minunată doamnă, plină de energie și entuziasm, care se numește Olimpia BRATU, directorul bibliotecii din Târgu-Jiu, instituție care se mândrește că deține două sedii în clădiri proiectate de arhitectul Julius DOPPELREITER.

Acest „complot”, pus la cale în miez de iarnă, a avut un efect nemaipomenit deoarece l-am cuplat cu Conferința Națională ANBPR „BiblioPUBLICA”, care a avut ca moto „Bibliotecile publice - teritorii ale cunoașterii și memoriei colective”, ținută la Sibiu în 23-25 mai. Parafrazând, așa spune că „un noroc nu vine niciodată singur” deoarece conferința s-a ținut în localul modern al Bibliotecii Județene ASTRA, unde sucursala UAR Sibiu este „acasă” încă din anul 2011, odată cu conferința de constituire a organizației noastre. Prin bunăvoința domnului director al bibliotecii, Silviu BORȘ, am avut aici, în anii care au urmat reconstituirii, „ușile deschise” pentru a organiza întâlnirile noastre și un număr mare de evenimente culturale. Parcă niciunul dintre ele nu s-a legat așa de bine cu interesele noastre comune precum această premieră organizatorică pusă la cale la Târgu-Jiu și care parcă a știut că la Sibiu vom vernisa expoziția chiar pe un „teritoriu al cunoașterii și memoriei colective”.

A fost o participare numeroasă, în sală fiind zeci de delegați ai bibliotecilor din toată țara, pe fețele cărora, în timp ce făceam onorurile de deschidere a evenimentului, se citea crescând bucuria descoperirii acestei posibilități ca o bibliotecă publică să colaboreze cu arhitecții la un eveniment cultural dedicat memoriei colective și punerii în valoare a unui patrimoniu cultural.

Poate nu așa fi conștientizat această bucurie a descoperirii unei oportunități dacă în discuțiile care au urmat, la obșnuitul „pahar de vorbă”, de la finalul unui vernisaj, nu așa fi fost abordat de doamna Ioana CRIHANĂ, director executiv al Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, prezentă și ea în sală. M-a felicitat pentru ideea de a face cunoscută munca și colaborarea în premieră la organizarea unei asemenea expoziții și m-a pus să-i promit că, pe viitor, o să căutam și o altă oportunitate în care Uniunea Arhitecților să devină parteneră a organizației pe care o conduce și pe alte subiecte de interes comun. Prin urmare, mă țin de cuvânt și fac publică promisiunea prin intermediul acestui articol, lansând, de fapt, o provocare în acest sens doamnei președinte Ileana TUREANU și tuturor colegilor și președinților de sucursale din țară.

Autor și foto: Mircea ȚIBULEAC

RECUPERAREA
REPERELOR -
CAIETUL
DOCUMENTAR NR. 1

ARON SOLARI GRIMBERG - ARHITECTUL CURȚII... DE SERVICIU

Autor: Gabriela Stanciu PĂȘĂRIN

Foto: Răzvan HATEA

Așteptând începerea evenimentului de lansare a cărții „**Arhitectul Curții... de serviciu**”, răsfoind-o și privindu-i fotografiile, mi l-am amintit pe Andrei Grimberg - fiul autorului, pe vremea când eram colegi, în primii noștri ani de facultate, petrecuți prin '70, cum tot întreba în dreapta și în stânga, nelămurit ca și noi ceilalți, cum s-ar putea rezolva mai bine sumedenia de probleme de care ne poticneam cu toții, la primele noastre proiecte de studenți-arhitecți. Colegii, mirați, îi spuneau adesea: „*Măi, Andrei, dacă am avea și noi, ca și tine, un tată arhitect, am sta toată ziua pe capul lui să ne lămurească. Tu cum de n-o faci?*”. „*Măi, mie mi-e jenă...*” Când am aflat, mult mai târziu, cine era tatăl lui, am înțeles de ce îi era jenă lui Andrei... Exact în acei ani arhitectul Aron Solari Grimberg lucra „zi lumină” la proiectele caselor celor mai dificili beneficiari ai epocii, familia Ceaușescu - protocolul „0” al țării.

„*Trebuia să fiu prezent pe șantier în fiecare dimineață devreme și seara să mă prezint cu schițele reprezentând modificările cerute. Încheiam activitatea după ora 11 seara, epuizat, pentru ca a doua zi, să o iau de la capăt!*” - mărturisește în carte chiar tatăl lui. În aceste condiții, cum și-ar mai fi putut aborda Andrei propriul tată pentru o lămurire mărunță la un simplu proiect de anul întâi?

Cartea „**Arhitectul Curții... de serviciu**” - lansată prin grija Uniunii Arhitecților din România - este, de fapt, o carte de memorii ale unuia dintre arhitecții care reprezintă un adevărat reper pentru arhitectura deceniilor '60-'70, fiind, în același timp, un document inedit despre ceea ce însemna „să fii arhitect” în acele vremuri și cât de profesionist trebuia să fii ca să-ți duci proiectele la bun sfârșit.

Aron Solari Grimberg este unul dintre arhitecții care au marcat dezvoltarea arhitecturală a întregului litoral turistic românesc, „născându-l”, pur și simplu, acolo unde nu era nimic. Dar mai mult decât atât, el este și cel care s-a ocupat de proiectarea-executarea celor mai importante edificii ale „Curții” lui Ceaușescu.

Palatele din Primăverii, Snagov și Neptun - obiective emblematice ale epocii, au fost proiectate și executate cu mare profesionalism, strecurat cu o abilitate desăvârșită printre indicațiile riguroase și deseori aberante ale celei care a

fost Elena Ceaușescu, care ordona totul, pretențioasă, mereu nemulțumită și oricând periculoasă pentru destinul celor care trebuiau să-i îndeplinească dorințele.

Din paginile cărții aflăm povești incredibile și dramatice din viața personală a autorului, care și-a consumat copilăria ca evreu în inumană perioadă antisemită care a marcat cel de-al Doilea Război Mondial, dar și despre condițiile în care arhitectul de mai târziu, Aron Solari Grimberg, a proiectat și construit toate edificiile, lucrând afectat în continuare de antisemitismul mai mult sau mai puțin afișat al celor care l-au făcut să ceară, până la urmă, plecarea din țară. Aceasta s-a concretizat însă abia în 1982, când s-a stabilit cu familia în Israel, după ce terminase deja mai multe proiecte importante.

Impresionante, ca material documentar, rămân descrierile muncii pentru realizarea acestor proiecte. Autorul dezvăluie amănunte despre greutățile pe care le-a întâmpinat atât cu „Curtea” și Securitatea, cât și cu unii colaboratorii, dar ne dă și detalii despre modul serios și profesionalist în care se făcea arhitectura „la planșetă”, în anii aceia în care arhitectul era istovitor de implicat și responsabil pentru tot ceea ce proiecta.

Toate poveștile pe care le aflăm, susținute de mărturisiri personale, fotografii cu parfumul vremurilor, presărate cu numeroase personaje lângă care a lucrat, descrise deseori cu umor, dar și cu amărăciune, fac din carte o părticică valoroasă care se adaugă la memoria noastră

colectivă de breaslă, dar nu numai a noastră, căci este o mică pagină din istoria pe care am trăit-o cu toții. Acesta este și motivul pentru care cartea arhitectului Aron Solari Grimberg înseamnă un document important din acțiunea pe care Uniunea Arhitecților din România și-a propus-o, aceea de recuperare a tuturor reperelor arhitecturii noastre autohtone. Cartea este Caietul Documentar nr. 1, deschizând cu succes drumul acestei acțiuni.

Lansarea cărții „**Arhitectul Curții... de serviciu**”, prezidată de președintele Uniunii Arhitecților din România, doamna arh. Ileana Tureanu, s-a desfășurat marți, 25 iunie 2019, în incinta Centrului de Cultură Arhitecturală, fiind un moment deosebit și impresionant, cu atât mai mult cu cât s-a întâmplat la venerabila vârstă de 90 de ani a autorului, din păcate absent din cauza sănătății slăbite care nu l-a lăsat să vină din Israel, unde locuiește. Momentul a fost onorat de prezența domnului Romeo Belea și a altor discipoli sau colaboratori cu care a lucrat pe parcursul anilor petrecuți în țară, care l-au apreciat ca pe un adevărat model de profesionalism, prezentând, printre diapozitive și conversații, ipostaze inedite ale personalității arhitectului Aron Solari Grimberg. Evenimentul s-a încheiat într-o atmosferă caldă și nostalgică, cu o carte oferită în dar fiecărui participant și un pahar de vin închinat în sănătatea autorului.

„Am spus, deseori, că
îmi măsoară existența prin
proiecte și nu prin ani!”
Adrian Spirescu

ADRIAN SPIRESCU DESPRE LOCURI ȘI OAMENI

Autor: Olimpia SULTANA
Foto: Răzvan HATEA

Din când în când, am ocazia să privesc în urmă, să critic cu luciditate momente importante sau întâmplări legate de unele dintre proiecte. Pe parcursul evoluției lor am schimbat rolurile, m-am pus în pielea colegilor mei și am devenit pentru scurt timp constructor, primar, utilizator sau beneficiar pentru a înțelege, învăța și justifica. Caut permanent să găsesc acea stare de echilibru generatoare de optimism.

Am primit, nu de mult, un îndemn din partea lui Ștefan Ghenciușescu de a scrie un text introductiv pentru această carte care prezintă trei proiecte: un sediu de bancă la Craiova, Early Childhood Learning Center, în Complexul Școlii Americane din București, și Centrul cultural și Aula pentru Universitatea Politehnică București.

Ei bine, cele trei clădiri din această carte au în comun un caracter public de principiu (am zis de principiu, deoarece accesibilitatea lor e foarte diferită). Altfel, scara și programele sunt cât se poate de diferite. Sediul Băncii Naționale din Craiova este o restaurare extrem de respectuoasă a unei clădiri relativ mici de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Grădinița Americană este cea mai nouă clădire din ansamblul Școlii Americane de la periferia Bucureștiului și este gândită pornind de la pedagogiile noi, ideea de adăpost și cea de spațiu-structură. Proiectul de cele mai mari dimensiuni este și cel mai public: Centrul cultural și Aula din incinta Universității Politehnice București deschid campusul către oraș și creează locuri pentru artă, dar și pentru întâlniri. Ștefan zicea cam așa: „Să scrieți ceva și despre efortul de a evolua și de a învăța tot timpul. Îmi

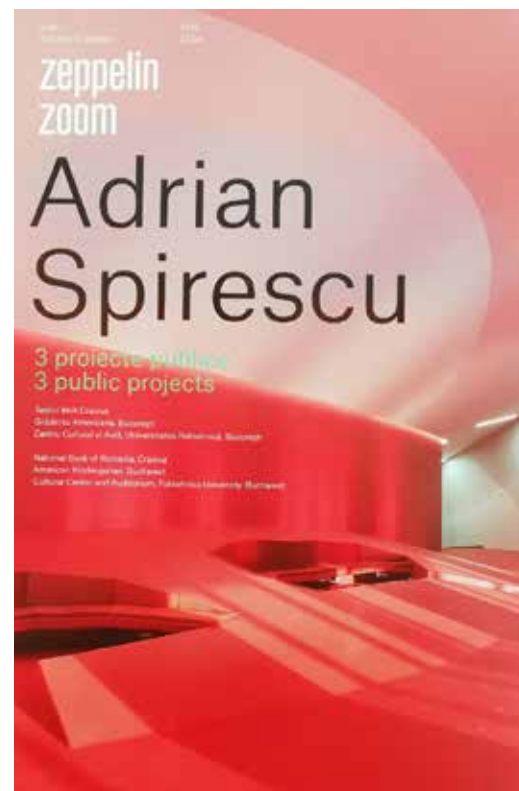

amintesc cum îmi povesteai acum 14 ani despre cum ați învățat de la Mihai Oroveanu în timpul proiectului pentru MNAC”.

Această cerere mi-a inspirat ideile de mai jos: în cartea sa *Privirea care atinge: arhitectura și simțurile*, Juhani Pallasmaa evidențiază atitudinea participativă a arhitecturii, aceasta fiind legată de „întâlniri, confruntări care interacționează cu memoria”.

Aș continua ideea întărind faptul că toate aceste „întâlniri și confruntări” duc la îmbogățirea noastră culturală. În timpul lucrului la cele trei proiecte, am recunoscut interacțiunea dintre activitățile tehnice și locuri și oameni, dar mai ales cât de important este felul în care oamenii văd lucrurile. Reflecțiile de aici se datorează acestei părți a activității.

(Text din prefața volumului
„Adrian Spirescu - trei proiecte publice”)

ANIVERSAREA A 60 DE ANI DE LA ABSOLVIREA INSTITUTULUI DE ARHITECTURĂ „ION MINCU” - 22 MAI 2019

Autor: Aurelia STRATULAT

Teodor Ion, Lia Capătă, Pompilia Roșca, Ofelia Murariu, Ileana Șerban, Mihai Stan, Liana Pârvulescu, Mioara Doicin, Ștefania Diaconu (Mica), Radu Dragomirescu, Ion Bârlădeanu, Vasile Alboi, Rodica Săulescu, Nae Rădulescu, Ioana (Nana) Popa, Draga Marinescu, Bobi Petrescu, Sever Nițu, Eugenia Neacșu, Adriana Wassermann, Eusebiu Lateș, Irina Moldovan, Adriana Balamat, Radu Tănăsioiu, Sanda Grosu, Janetta Teodosiu, Dorina Zamfirescu, Constanța Haliță, Vintilă Săvulescu, Nineta Manolescu, Viorica Iuga, Paula Florea, Rodica Petre

Au mai participat: Radu Damian (Mica), dna Alboi (Vasile), dna Iordan (Iulius), dna Popescu (Ovidică), dna Olteanu (Tomîță)

Am găsit în Revista Arhitectura nr. 4, din 1989, o fotografie cu promoția noastră după 30 de ani de la absolvire, cu urarea de a reveni, după încă 30 de ani, ceea ce, iată, s-a împlinit!

Acum, fotografia „de familie” cuprinde un număr mai mic de participanți, 33 față de 64, care mai cuprindea și 6 cadre didactice. Lipsesc unii care, din motive de sănătate, nu s-au putut prezenta, alții despre care nu mai avem vești, dar aproape jumătate din cei înscriși în anul 1953 au plecat spre o cale fără întoarcere. Profesorii noștri, din păcate, nu mai sunt printre noi, iar acum o parte dintre colegi au devenit la rândul lor cadre didactice.

Ne-am adunat în sala de consiliu din aripa nouă a clădirii vechiului Institut de Arhitectură în prezența rectorului, prof. dr. arh. Marian Moiceanu. La prezidiu au mai luat parte prof. dr. em. arh. Radu Tănăsioiu, fost decan al facultății, arh. Ileana Salon, ca delegat din partea colegilor alături de fiul ei arh. Marius Salon, asistent la facultate, care a făcut prezentarea promoției noastre. Rectorul facultății și-a exprimat plăcerea de a primi în Institut o promoție de arhitecți care, după 60 de ani de la plecarea de pe băncile școlii, a reușit să revină la alma mater. A fost un moment emoționant. Rectorul a trecut apoi să dea mâna cu fiecare dintre noi.

Am păstrat legătura între colegi. Am avut întâlniri anuale, lunare la „joia seniorilor” de la Uniunea Arhitecților sau la evenimente personale, în grupuri mai restrânse.

Ne-am bucurat când li s-a acordat Premiul Opera Omnia arhitecților Nițu Sever, Toma Olteanu, Radu Tănăsioiu și Ștefan Perianu și chiar am participat la festivitatea de înmânare a Diplomei Bene Merenti, în cadrul

Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, pentru prof. dr. arh. Toma Olteanu și prof. em. dr. arh. Radu Tănăsioiu. Am aflat de curând că la gala Premiului Constantin Brâncoveanu, al Fundației Alexandrion, la Ambasada României de la Paris a fost premiat pentru merite în domeniul arhitecturii colegul nostru Ștefan Perianu împreună cu frații Munteanu.

Am făcut, în cadrul Uniunii Arhitecților, scurte excursii de studii în țară; la Conacul Bellu. Curtea Domnească de la Brebu, la castelul Iuliei Hasdeu și la casa Nicolae Grigorescu din Câmpina Am participat la Bienala de Arhitectură de la Veneția. Am văzut Florența, Parisul sau Roma, în scurte călătorii organizate în cadrul Uniunii Arhitecților de către colegul nostru Traian Popescu. Generația noastră nu a avut parte în tinerețe de libertatea de a călători în afara țării.

Am fost invitați la vernisajul unor expoziții de artă ale colegilor Ion Bârlădeanu, Ion Toader, Vasile Alboi Șandru la UAR sau de către Dan Botta la Biblioteca Națională ș.a. Am fost să vedem lucrările pe frescă ale colegei noastre Elena Iliescu-Pârvulescu de la Capela Bazilescu și mica ei „școală de pictură pe sticlă” cu școlari din zonă. Ne-a uimit și preocuparea ei specială pentru arhetipuri și studiile redactate în cărțile ei. Colega noastră Dorina Weisbuch-Flitman din Israel a avut, de asemenea, frumoase lucrări prezentate în săli de expoziție locale.

Am fost la cele trei lansări de carte ale colegei noastre Irina Moldovan Patrușiu - cu privire la profesorul nostru George Simotta și apoi la expoziția de lucrări ale doamnei arh. Henrietta Delavrancea-Gibory și ale arh. Horia Creangă, însoțite fiecare de câte o carte foarte documentată scrisă în colaborare cu dna arh. Militza Sion.

A fost o surpriză pentru noi primirea a trei exemplare din Biblioteca Revistei Curtea de Argeș cu texte scrise de colega noastră Constanța Vaida Haliță și de soțul ei, Dragoș Vaida. Tanța ne reamintește de atmosfera anilor de studenție, de profesorii noștri, de schimbările suferite în timpul „istoriei din noi”.

Cea mai prolifică în domeniul scrisului este, desigur, colega noastră Draga Marinescu Iorga care, cu multă dăruire, a pus pe hârtie mai toate preocupările, dar mai ales tot sufletul ei. În numeroasele ei cărți, ne prezintă poezie, istorie, arhitectură, meandrele tranziției, anul fatidic și ca un omagiu adus promoției noastre, cartea „După 60 de ani”. Ne-a dăruit tuturor

nu numai câte o carte editată pe speze proprii, dar și o parte din inima ei.

Un alt domeniu în care s-au remarcat colegi de-ai noștri a fost muzica. Am fost invitați la un concert susținut de mult apreciatul și regretatul nostru coleg Marius Popp, la Muzeul Memorial George Enescu, din Palatul Cantacuzino.

Despre activitatea în domeniul scenografiei a scris desigur colega noastră Teodora (Bobi Petrescu) Dinulescu. Nu putem neglija însă și faptul că și Igor Skakun sau Gheorghe Constantin și Vladimir [Vova] Popov sau Andrei Ivăneanu au lucrat în acest domeniu. De altfel, Igor Skakun ne prezintă care a fost parcursul activității sale.

Poate ar fi interesant să putem organiza un circuit, pe zone, la construcțiile realizate de colegii noștri.

Ne-a trezit interesul Nițu Sever privitor la împrejurările în care s-a construit complexul comercial din centrul orașului Ploiești și poate va pune pe hârtie cele relatate. Interesante au fost lucrările de restaurare de la Biserica Neagră din Brașov, de care s-a ocupat colegul nostru Olsefszky Edmund (Mundi) și care a promis că va scrie despre asta.

Fiecare are povestea lui care merită să fie cunoscută. Câteva cuvinte ar fi de spus despre cei care acum nu mai pot s-o facă, dar care au rămas în memoria noastră.

De curând, la Uniunea Arhitecților s-a comemorat dispariția colegului nostru Toma Olteanu. S-a scris în BIUAR despre dragul nostru Milucă-Emanoil Mihăilescu. Din păcate, în ultima vreme, am participat la înmormântarea a încă doi colegi - Iulius Iordan și Ovidiu Popescu - și am aflat despre sfârșitul lui Marius Lebădă la Viena și a lui Boris Stuparu la Paris.

Revenind la relațiile noastre prietenești, nu putem trece cu vederea dăruirea cu care talentatul nostru coleg Ion Bârlădeanu a excelat cu frumoasele felicitări trimise cu ocazia sărbătorilor sau a aniversării zilei de naștere. La ultima expoziție dedicată zonei sale natale - mirifica DELTA - ne-a dezvăluit aspecte deosebite, redactate cu multă gingășie în nuanțe specifice „culorilor de apă” = acuarelei. Remarcăm de câtă energie și voință este el capabil.

Sperăm să ne insuflă și nouă din optimismul său, în vederea unei viitoare întâlniri undeva, după alți 60 de ani sau, până atunci, la anul!

GÂNDURI

Autor: Ileana SOLON

Seria noastră a fost socotită specială, de-a lungul anilor, datorită prieteniei care ne-a unit, noi întâlnindu-ne an de an, cu colegi care veneau de departe să simtă din nou atingerea magică a amintirilor din anii studenției.

Arhitectura este o profesie nobilă, prin nevoile umane la care răspunde și aristocratică prin nivelul de cultură pe care-l investește în pregătirea teoretică a studenților.

Întâlnirea de anul acesta am întâmpinat-o cu o emoție aparte; cei 60 de ani care au trecut de la absolvire au adus cu ei imagini și chipuri dragi ale colegilor și profesorilor noștri.

Am absolvit o facultate frumoasă, într-o perioadă nu tocmai ușoară. Am avut colegi care au suferit nedrept într-o vreme agitată. Poate și din acest motiv am rămas solidari, alături unii de alții și am continuat să ne întâlnim și să ne bucurăm de moment.

Am avut colegi talentați care au continuat și după pensionare să lucreze: Ion (Johny) Bărlădeanu și Vasile Alboi ne-au încântat cu frumoasele lor expoziții de acuarelă, Liliana Pârvulescu-Iliescu a învățat o clasă de copii să picteze icoane pe sticlă, iar Draga Marinescu-Iorga a scris cărți. Irina Moldovan-Patrulius a contribuit la conturarea unor expoziții privind viața și activitatea unor mari arhitecți români.

La 60 de ani de la absolvire, am fost foarte frumos primiți în sala de consiliu a Universității de Arhitectură și salutați, fiecare în parte, de prof. Marian Moiceanu. Organizarea întâlnirii noastre o datorăm dragei noastre colege Ofelia Stratulat. Colegii noștri au demonstrat, de-a lungul anilor, o activitate asumată în tot ce au realizat, reușind să înobileze profesia cu realizări remarcabile de arhitectură și cultură generală, adunate și expuse în volumul „Arhitectii promoției 1953-1959. Afirmare profesională. Amintiri”.

Autor: Traian POPESCU

PLEDOARIE

Ca tânăr arhitect al promoției considerate printre cele mai „sudate” din istoria școlii de arhitectură, m-am ocupat și de organizarea unor deplasări documentare în străinătate.

Gustul pentru deplasări în străinătate ni l-au format minunații noștri profesori din facultate, școliți în străinătate - în special în Italia - care ne desfășurau orele cu diapozitive despre monumente arhitecturale, picturi, sculpturi, tot ce ține de frumos. De neuitat erau deplasările organizate de facultate în țară, la care luau parte și profesorii noștri.

Trecerea granițelor era greu de realizat și în timpul facultății, și după terminarea ei. Te mulțumeai cu deplasări în țări „prietene”. Se descurca fiecare cum putea, cu invitații de la prieteni sau colegi. Odată cu apartenența la UE, deplasările nu au mai putut fi oprite.

Uniunea Arhitecților pune umărul și organizează în 2011 o deplasare de neuitat în Croația, A fost semnalul care a declanșat formarea unor grupuri. Vârsta participanților este diferită, de la 30 la peste 80 de ani. Au fost și cazuri când trei membre ale grupului aveau peste 90 de ani.

La Florența, fiecare stradă, fiecare casă, fiecare piatră respiră istorie. Deplasare în Emilia-Romagna și Marche a permis vizitarea orașului Bologna. La distanțe scurte cu trenul, de până la o oră, s-au putut vizita orașele Ferrara și Ravenna, cea din urmă fiind ultimul păstrător al unor vestigii bizantine deosebite. Nord-estul Italiei, regiunea Veneto, merită cu prisosință a fi vizitată. Veneția, Verona, Vicenza și Padova sunt purtătoare de comori arhitecturale, sculpturi, picturi, fiind unele din cele mai frumoase locuri din Italia. Cel mai frumos oraș din lume, cu o croială urbanistică unică generată de poziția în lagună, Veneția este deținătoarea unei comori de artă deosebite.

Parisul, orașul luminilor, Roma, cetatea eternă, au atras cei mai mulți arhitecți la formarea grupului.

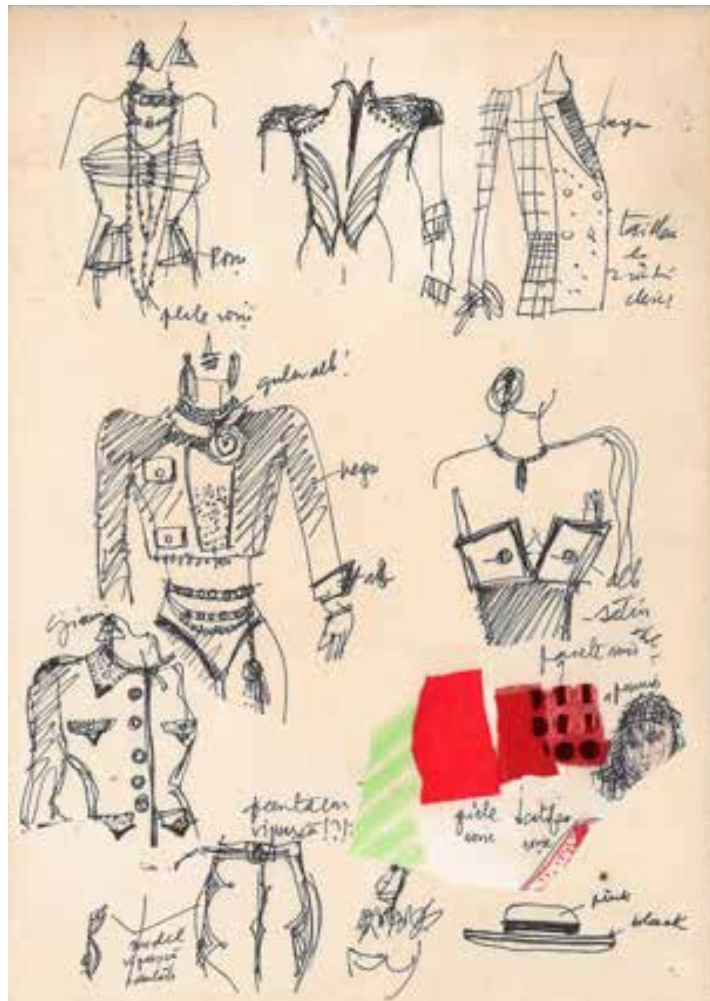
Ajungem la problema care se pune în condițiile granițelor deschise și călătorii simple, doar cu cartea de identitate în țările comunitare. Un arhitect destoinic, eventual pensionar, poate alege trasee interesante și organiza grupuri pentru deplasări documentare. Am convingerea că efortul financiar și organizatoric făcut de învățământul de arhitectură în organizarea deplasărilor în țară poate fi alăturat efortului Uniunii Arhitecților în organizarea unor deplasări documentare în străinătate. Cooptarea studenților-arhitecți în aceste deplasări poate fi deosebit de benefică în formarea viitoare a acestora.

Hai, că se poate!

Autor: Teodora DINULESCU

MESERIA DE SCENOGRAF ESTE MINUNATĂ

Sunt născută în frumosul oraș Brăila... în casa bunicilor materni, veniți din insula Kefalonia, săracă și pietroasă, în România, pe malul Dunării. Aveau o mică gospodărie frumos așezată într-un cartier locuit de greci și posedau două șlepuri de transport marfă. Cele mai frumoase amintiri din cei șapte ani petrecuți în vacanțe în casa din Str. Rahovei, în apropierea Palatului Agronomilor și Biserica grecească, sunt orele fixe la care veneau iaurgiile cu cobilițe, cu farfurii mari de ceramică pline ochi cu iaurt și brânzeturi și zarzavagii cu coșuri pline de minunății. Erau momentele noastre de distracție. Diminețile, împreună cu sora mea, eram stăpânele celor două șlepuri acostate la malul Dunării, în zilele când nu transportau cereale sau grâne din toate zările. Orașul ne oferea multe distracții în parcuri, în port, pe marile bulevarde cu case frumoase, pline de flori și statui sau o plimbare la Lacul Sărat, într-un tramvai fără uși sau ferestre, special pentru verile prea călduroase. Unchii și mătușile se întreceau să ne plimbe prin oraș, să admirăm casele marilor scriitori și artiști. Mihai Sebastian, Panait Istrati, teatrul și casa Mariei Filotti, poate am trecut pe străzile și pe lângă casele unde s-a născut Ana Aslan, Hariclea Darclee, arh. Octav Doicescu, Anton Bacalbașa, filosoful Petre Andrei, membru al academei, profesor, actrița Lili Carandino, Nicolae Carandino, Nicu Alifantis, Dan Chișu și Johnny Răducanu. Nu pot uita uriașa siluetă a lui Ernest Bernea și pe Nae Ionescu.

Copii fiind, plăcerile noastre erau jocurile pe malul Dunării. Alergarea printre șlepuri pline cu mărfuri diverse, cu destinații îndepărtate, ne învăța încet lumea.

Mă pregătesc pentru examenul de Arhitectură în luna organizată în facultate și sunt bucuroasă că lucrările mele modeste de desen sunt acceptate. Dau examen, dar nu am reușit. Voi folosi anul ce vine pentru a relua materialele cu toată seriozitatea, sunt foarte necăjită!

Singura speranță pentru a nu pierde timp și anul este să mă angajez la o fabrică. Îmi dădea un statut muncitoresc și o experiență. Am fost încadrată ca desenator tehnic, după o probă de desen la Uzinele Semănătoarea, din cartierul Grozăvești. Cu experiența căpătată... sunt înscrisă la Facultatea de Arhitectură „Ion Mincu”, sunt studentă!!! Din 500 de candidați vor fi acceptați doar 100.

Cei mai frumoși ani, anii studenției. În orele de neuit de curs nu puteam pierde nimic, totul se petrecea într-o perfectă liniște când profesorul Mac Constantinescu ne purta cu diapositive în India, America, Sahara sau în cele mai intime biserici

baroce ale Italiei. Cu fiecare curs cunoștințele noi căpătate se adunau și defineau cultura noastră generală. Biblioteca facultății noastre ne-a oferit totdeauna noi și noi informații, mai ales la îndemnul profesorilor noștri! Simțeam o eferescență creatoare când intram pe poarta facultății.

Astfel, cu mândrie, cu statut de arhitect, îmi caut loc de muncă!

Vecinul și colegul meu de joacă este „băiat de cablu” angajat la Televiziunea Română, vrea să mă „bage” să vizitez televiziunea, că tot nu am ce face și îmi mai trece supărarea cu „negația”. A doua zi, ne întâlnim la poartă, la Televiziune.

Pot să mă înscriu la concurs! ...În septembrie sunt deja angajată pe post de scenograf la Televiziunea Română.

Meseria de scenograf este minunată, am putut construi castele în Spania, palate în Sicilia, căsuță pe malul mării, bordeie în plin deșert, grădini luxuriante, piețe pline de culoare, săli de tribunale, scări, terase elegante, fațade pline de ornamente. Am construit o lume!

N-AM LIPSIT DE LA BAL NICIODATA

În anul 1948, la Reforma Învățământului, înființându-se Școala Medie Tehnică de Arhitectură, am dat examen și am urmat cursurile claselor IX-XII. Astfel am părăsit Liceul „Aurel Vlaicu” și am absolvit școala sus-menționată. Apoi am decis să urmez Facultatea de Arhitectură „Ion Mincu”, unde, în primul an, l-am avut ca profesor pe arh. Nicolae Lupu și asistentă pe Corina Gusti.

Cu profesorii, relațiile erau de respect, pentru mine constituind adevărate modele de demnitate și prestanță și mai ales ținuta vestimentară. Facultatea a fost o perioadă frumoasă. Mai târziu am înțeles că am intrat exact când trebuia, având profesorii pe care îi consider titani în învățământul de arhitectură: Lupu, Damian, Ricci, Pătrașcu, Gr. Ionescu, Simotta și alții.

Trăiesc și astăzi și sunt vii în memoria mea excursiile de studii la monumente, mănăstiri și releveul. „Practicile de șantier” le-am făcut la Cluj și Tg. Mureș, „Releveul” la Cluj și „Proiectarea” la Suceava. Nu pot uita banchetul de sfârșit de facultate, care a avut loc la restaurantul de la Băneasa.

Profesorii, asistenții care ne-au onorat cu prezența au fost foarte apropiați de noi. Singurul profesor care a stat până în zori a fost prof. Gh. Simotta. Venind la masa noastră am îndrăznit să-l întreb: cum a rezistat până în zori. Răspunsul - „în viață să numeri pe degete nopțile pe care le dormi”. Am înțeles atunci, dar și mai târziu, că viața trebuie trăită cu intensitate, mai ales momentele frumoase, așa cum era acea magnifică și unică noapte de „Adio, studenție!”.

Pentru mine a fost o lecție de viață! Și ca exemplu, de când s-a reluat Balul Arhitecților (1992) și până în prezent, n-am lipsit niciodată! Sper să mă bucur în continuare alături de „breașla arhitecților”.

Am terminat facultatea plină de elan și speranță. La absolvire, în 1959, am fost repartizată la Institutul de Proiectare Oradea. Am îndrăznit să întreb delegatul Institutului de Proiectare din Oradea dacă orașul are Operă și Filarmonică. Răspunsul a fost că Oradea are Filarmonică și două teatre, unul românesc și altul maghiar. Mulțumită de răspuns, am acceptat. Așa a și fost! Am stat 13 ani (1959-1973) și nu regret.

Am predat Istoria arhitecturii, Urbanism și Proiectare (1959-1972), în 1967, prin concurs, am fost angajată la Institutul de Proiectări Construcții de Mașini din București, dar am stat doar 6 luni, fiind nevoită să mă reîntorc la Oradea, deoarece soțul meu nu a primit aprobare de transfer la București.

La IPCM am lucrat pentru fabricile Steagul Roșu Brașov, Înfrățirea Oradea, Locomotive „LDH-LDE-LE” Craiova, Republica București.

În 1973 am revenit la București, am lucrat la Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare (CPCP), iar în 1990 m-am pensionat.

În încheiere, revin la profesorii mei de la liceu și în special de la facultate care, prin exemplul lor (studiaseră și în străinătate), m-au determinat să iubesc arta și să călătoresc. Am fost pe trei continente. De la Lacul Baikal, Siberia, Irkutsk, la Cascada Niagara, Mont St. Michel, Tashkent-Samarkand, Buhara, Fatima, Santiago de Compostela, Israel.

Tinerilor arhitecți le doresc succes și să iubească „breașla noastră”!

Autor: Pompilica MADELA-BACIU

AM CUNOSCU PRIGOANA

Autor: Vintila SAVULESCU

Săvulescu Vintilă a fost elev la Liceul „Sf. Andrei”, și după reforma învățământului din 1948, s-a înscris la Liceul „Matei Basarab” din București. După liceu, între 1952 și 1953, a lucrat ca proiectant la Institutul de Proiectări Construcții - Lucrări Edilitare și Urbanism din cadrul Ministerului Gospodăriei Comunale și Industrii Locale.

Student la Facultatea de Arhitectură din București, a absolvit primii trei ani și, la finele anului IV, a fost anchetat timp de 9 luni la Securitatea Orașului Stalin împreună cu alți doi studenți, Ionașcu Adrian și Stănescu Florin Alex. Condamnat la 15 ani muncă silnică, prin sentința nr. 67/14 feb 1959 a T.M. Orașul Stalin, pentru crima de uneltire împotriva ordinii sociale prin activitate mistic dușmănoasă.

Pe parcursul anului 1958, mari duhovnici ai României, intelectuali și studenți au fost arestați fiind acuzați că fac parte dintr-o grupare „subversivă și contrarevoluționară”. Era vorba de mișcarea Rugul Aprins, o organizație culturală al cărui suflet era părintele Daniil Sandu Tudor.

Au fost incluși în „Lotul celor 16” numit Rugul Aprins, victime ale prigoanei comuniste, și patru studenți: Șerban Mironescu, student la Facultatea de Filologie; George Văsii, absolvent anul 5 la Institutul de Arhitectură; Nicolae Rădulescu, absolvent anul V la Institutul de Arhitectură; Emanoil Mihăilescu, absolvent anul IV la Institutul de Arhitectură și un funcționar - Dan Grigore Pistol. Vintilă Săvulescu avea să treacă prin calvarul închisorilor politice comuniste de la Malmaison, Balta Brăilei, Periprava, Salcia și Gherla. După eliberare, în toamna anului 1964, beneficiind de decretul dat, s-a angajat la ICRA Sector IV. Patru ani mai târziu primește dreptul de a-și relua studiile la Facultatea de Arhitectură, nu este admis la reluarea facultății pentru: „Lipsă de proces de reabilitare”. Prin zeci de demersuri către Colegiul Militar a fost achitat de întreaga pedeapsă. Cu această achitare, a reușit să se reînscris la facultate, în 1968, reușind cu greu să își termine studiile, devenind arhitect.

Revenind la viața proprie de după detenție și având un dosar cam „încărcat”, după multe insistențe și așteptări, reușește să se angajeze la Institutul de Proiect București, unde între anii 1968 și 1970 a lucrat sub conducerea unor renumiți profesori arhitecți în cadrul colectivului pentru Teatrul Național, precum și la o serie de lucrări deosebite. În 1998 s-a pensionat.

SANDA GROSU - ATLETA GENERATIEI DE AUR

Cei zece atleți români care au câștigat titluri individuale. Rândul de sus: Lia Manoliu, C. Dumitrescu, Șt. Mihaly, Z. Vamoș, Sanda Grosu; Rândul de jos: Sorin Ion, Maria Diaconescu, Ana Roth, C. Grecescu și Iolanda Balaș.
 Caricatură din Sportul Popular, marți 29 august 1961.

Autor: Pompilica BACIU

După licență, în 1959 s-a angajat la IPROMET, apoi la Asociația Crescătorilor de Albine, la Șantierul pentru laboratoarele asociației ce se construiau la Băneasa. A proiectat clădirea anexă a laboratorului și a realizat sigla asociației, care a fost aprobată la Haga.

Apoi s-a angajat la CENTROCOOP, la proiectare, unde a proiectat ca șef de proiect: depozit la Slatina și Vaslui, un magazin universal la Târgu Frumos, amenajarea unui restaurant din Săftica.

În anul 1968 s-a angajat la Întreprinderea de prezentare a Ministerului Industriei Ușoare, unde a lucrat până în 1993, când s-a pensionat.

Expoziția Realizărilor Economiei Naționale (EREN) prezenta toate ramurile industriale ale țării. În anii jubiliari se amenajau pavilioane speciale pentru industria tricotajelor (1980), industria articolelor casnice etc.

Se amenajau expoziții pentru contractări în țară și străinătate: Suedia, Olanda, Elveția etc.

Colega noastră a avut o bogată activitate sportivă și a deținut timp de 10 ani recordul național la săritura în lungime și 12 ani la pentatlon, 80 m garduri și 100 m viteză. A participat la numeroase competiții, și cu ocazia Campionatului Internațional de Atletism din 1961, redactorul francez Robert Barran, de la revista „Miroir Sprint” din Paris, a scris un articol: „Notez cu plăcere progresul constant al atleților români Vamoș, Barabaș, Șt. Mihaly, Lia Manoliu și Sanda Grosu, care rămân valori adevărate”.

Autor: Ștefania DAMIAN

„GENERAȚIA MEA DE AUR”

Arhitecții din generația noastră păstrează vie memoria anilor de facultate. În acei ani s-a legat între noi o prietenie trainică ce nu s-a stins niciodată. Destinile și devenirea noastră au fost extrem de diferite, dar, la fiecare întâlnire de-a lungul anilor, am simțit această bucurie, trăind intens emoția revederilor.

Generația noastră și-a onorat cu prisosință profesia de arhitect în toate domeniile: proiectare, învățământ, administrație, atât la noi, de la un capăt la altul al țării, cât și în străinătate. Dar, mai presus de toate aceste realizări, doresc să menționez că suntem singura promoție din Facultatea de Arhitectură care a adunat într-o carte povestea ei, așternută pe hârtie de peste 50 de arhitecți.

Apariția, în anul 2009, la a 50-a aniversare a promoției noastre o datorăm strădaniei și răbdării colegei noastre Ofelia Stratulat, dar și relației regretatului nostru coleg Ovidiu Popescu cu Editura Victor.
 Acum, la cea de a 60-a aniversare, am avut încă un prilej de încântare. Draga Iorga ne-a oferit o nouă carte, un „remember” închinat promoției 1953-1959.

Răsfoind cele două volume, am sentimentul neștersei prietenii care ne leagă, mă bucur că aparțin acestei generații.

AMINTIRI

Autor: Lia Grațiana DIMA

După absolvirea Liceului Teoretic „Doamna Stanca” din Făgăraș, am fost sfătuită să merg la Arhitectură. Am urmat cursurile de pregătire la Facultatea de Arhitectură din București. La examen a trebuit să desenăm o amforă așezată pe un pedestal.

Am avut șansa ca, în ultimii ani, să fiu în grupa profesorului Mircea Alifanti, susținând proiectul de diplomă sub îndrumarea acestui nume mare al arhitecturii interbelice.

După absolvirea facultății, am fost repartizată la Institutul de Proiectare Timișoara, unde am lucrat ca arhitect proiectant. Între anii 1961-1974 am avut șansa să lucrez la ISCAS, unul dintre institutele de proiectare importante din București, care a devenit Institutul de Studii și Proiectări pentru Locuințe, clădiri Social-Culturale și Gospodării Comunale București (ISLGC). Am lucrat la sistematizare pentru micro-raionul Țiglina III Galați, am proiectat clădiri de locuințe la Galați, Hunedoara.

Prin anii 1970, au început a fi proiectate și locuințe cu „confort sporit” - cu suprafețe mai generoase și finisaje de calitate, construite pentru beneficiari particulari.

În cadrul ISART am participat la proiectarea Detaliului de Sistematizare a centrului Doman din Reșița (împreună cu arh. Radu Slavu și Bogdan Dădărlat, șef de proiect era Gabriel Rădulescu). În 1973, proiectul de sistematizare a început să fie prezentat ca un studiu unitar, desfășurat în două etape.

Între anii 1976-1994, am lucrat la Metroul București. Fiind executat în întregime cu concepție și tehnologie românească, metroul a reprezentat o premieră. Conducerea întreprinderii a hotărât ca arhitectul să fie șef de proiect al stațiilor și să urmărească execuția lucrării până la darea în funcțiune. Am lucrat ca șef de proiect la stația Păcii și la stația Costin Georgian (Muncii) cu Alexandru Panaitescu.

În anul 1994, după o activitate de 35 de ani, m-am pensionat.

Mi-aș fi dorit să am șansa de a proiecta astăzi, când România a intrat în Uniunea Europeană.

60 DE ANI...

Autor: Edmund G. Olsefszky

Mi-au plăcut întotdeauna provocările!

O să amintesc doar două dintre provocările mai importante din ultimii 25 de ani din cei 60 de ani de la absolvirea facultății.

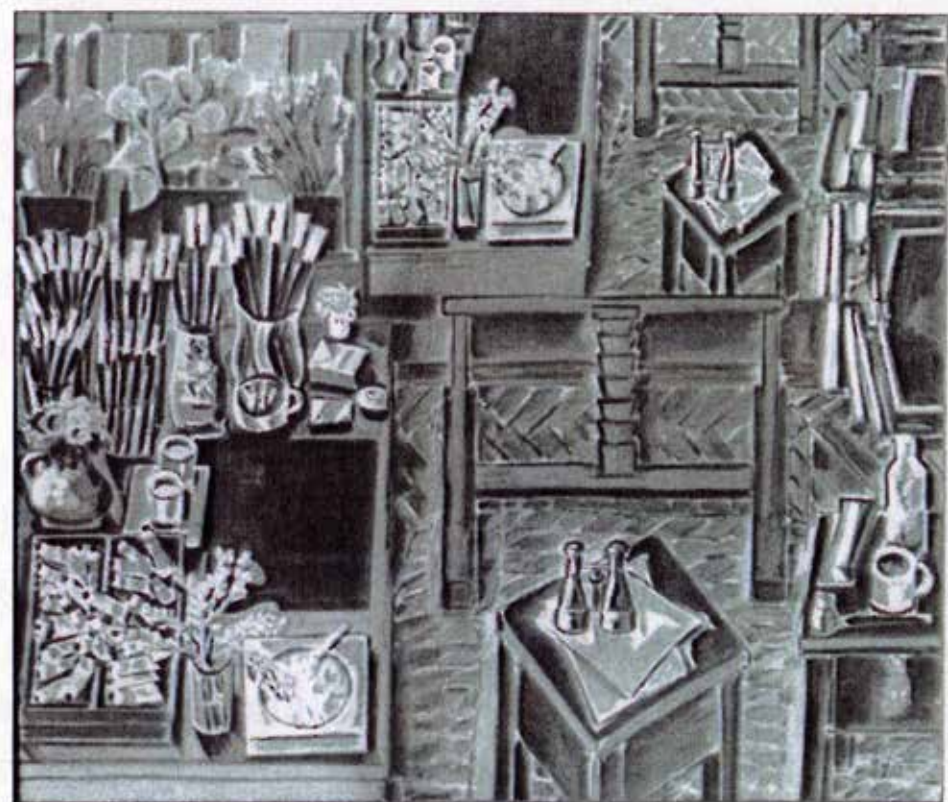
În 2007, am fost solicitat de firma FLASH LIGHTING SERVICES SA să lucrez pentru iluminatul arhitectural al Cetății Sighișoara. Faptul că centrul istoric al Sighișoarei este inclus pe Lista Patrimoniului UNESCO a fost o provocare deosebită, cu asumarea unei mari responsabilități, pentru mine și întreaga echipă, pentru stabilirea unei concepții de punere în valoare pe timpul nopții a unui ansamblu urban istoric, printr-un iluminat arhitectural, precum și realizarea acestuia în condiții tehnice și financiare date.

În 2009, am fost invitat să fac parte din grupul proiectanților pentru proiectul FOS Lighting Designers for Historic Urban Landscape, în care proiectanți în iluminat și reprezentanți ai administrației publice locale din patru orașe istorice cu valori de patrimoniu UNESCO (Corfu, Graz, Sevilla și Sighișoara) au construit un parteneriat care vizează calitatea și valoarea artistică și culturală a iluminatului în zonele urbane istorice. Contribuția mea a fost sintetizarea propunerilor făcute la cetatea Sighișoara.

La program au participat 38 de arhitecți, ingineri, designeri din mai multe țări, care au prezentat rezultatele proprii pentru iluminatul ansamblurilor urbane istorice și pentru iluminatul arhitectural al monumentelor istorice.

DAN MARCEL BOTA ȘI EXPOZIȚIILE SALE

Autor: Pompilica BACIU

După absolvirea Universității de Arhitectură „Ion Mincu”, a fost șef al colectivului de arhitectură din cadrul Secției de construcții IPTANA, unde a creat un climat de înțelegere și bună colaborare, benefic activității de proiectare. Dintre lucrările sale menționăm: Aerogara din Târgu-Mureș; Clădirea tehnică de întreținere aeronave la Aeroportul Băneasa; gările feroviare de la Brașov și Mahmudia; Autogara Militari; Centrala telefonică de la Râmnicu-Vâlcea; Policlinica CFR Petroșani.

În anul 1970 s-a transferat la IPCT unde, ca șef de colectiv, a dus o activitate profesională remarcabilă.

Arhitectul Dan Bota s-a remarcat și ca artist plastic. Din anul 1971 a avut 16 expoziții personale patronate de Uniunea Artiștilor Plastici. A avut expoziții personale la galeriile UAP din București: Eforie (1984), Galateea Contemporary Art (1986), Orizont (1989), Simeza (1992 și 2005). Expoziție retrospectivă la Parlamentul României (1995), World Trade Center (1998), Curtea de Argeș (2000), Muzeul Mogoșoaia (2002), Biblioteca Națională a României (22 mai 2017) și la expozițiile „Safari”, organizate de Casa de Licitații Artmark.

O parte din lucrările sale se găsesc în muzeele din Târgu-Jiu, Botoșani și în colecții particulare din România, SUA, Elveția, Italia, Germania, Franța, Anglia și Israel.

Pentru activitatea sa artistică a primit premii naționale și importanți critici de artă, precum Maria Magdalena Crișan, Pavel Șușară, Mircea Deac, prin comentariile lor, ne-au făcut să-l înțelegem și mai bine.

Târgu Mureș, Aerogara.

ARH. VASILE ALBOI-ȘANDRU ACUARELISTUL

Autor: Pompilica BACIU

La terminarea studiilor, a fost repartizat la Suceava, unde a avut realizări frumoase: locuințe la Botoșani, cinematograful la Dorohoi. Între anii 1962-1998 și-a desfășurat activitatea la ISPE (Institutul de Studii și Proiectări Energetice București).

Lucrări realizate: CET Năvodari-Midia; centrală termoelectrică în Anatolia (Turcia); Centrala Nuclearoelectrică Cernavodă; Turnul de Televiziune din Craiova; Pavilionul de Hidroenergetică și Energetică Nucleară - Institutul Politehnic București; Centrul cinematografic Castel Film Snagov; vile la Snagov, Pipera, Corbeanca.

Colegul nostru a fost pasionat de grafică (și tuș) participând la expoziții organizate de Uniunea Arhitecților și Institutul de Studii și Proiectări Energetice. Grafica lui cuprinde monumente de arhitectură din țară și din străinătate (Italia, Franța).

Se spune că în sufletul fiecărui arhitect se ascunde un potențial artistic de altă natură.

ARH. ADRIAN STĂNESCU (1936-2007)

Autor: Pompilica BACIU

Colegul nostru a fost membru al Uniunii Arhitecților din România, în Registrul Arhitecților Elvețieni, membru al Uniunii Inginerilor și Arhitecților Elvețieni, membru în Consiliul Național Elvețian al Experților Arhitecți (CNSEA).

Între anii 1959-1972 a profesat ca arhitect în România, iar între 1972-2007 în Elveția.

A realizat construcții cu caracter socio-cultural: Pavilionul Central al Expoziției Naționale București (colectiv condus de prof. arh. Ascanio Damian), care a obținut Premiul anual de arhitectură în 1962; arhitectură industrială și agricolă: Fabrica de Armături și Echipamente metalice FANEM București, Siloz de Cereale Palas - Constanța (Premiul anual de Arhitectură 1968); renovarea Țesătoriei Boller-Winkler, Turbenthal, canton Zürich; restaurări de monumente istorice atât în România, cât și în Elveția.

A elaborat publicații și materiale didactice în cadrul catedrei de Arhitectură din Institutul Politehnic Zürich, Facultatea de Arhitectură.

A avut expoziții personale de acuarele și desene inspirate majoritar de ansambluri de arhitectură, urbanistice sau monumente istorice de arhitectură (București 1965, Lausanne 1982 și 1990, Zürich 1986, Geneva 1998, Viena 2004, Facultatea de Arhitectură 2005).

A avut o expoziție cu lucrări deosebite de acuarelă la Galeria Dialog.

Autor: Pompilica BACIU

ARH. IULIUS IORDAN (1935-2018)

A lucrat la ISLGC apoi la PRODOMUS, având funcția de șef de colectiv de arhitectură. A fost și cadru didactic la Institutul de Construcții București. Între anii 1961-1964 a ocupat funcția de inginer principal la Fabrica de Prefabricate „Progresul” București.

A fost declarat Fiu al Satului de Consiliul Local al comunei Chiajna pentru salvarea de la demolare a două localități - Roșu și Chiajna (anul 2003) și atribuirea numelui său unei străzi din localitatea Roșu, din Sectorul Agricol Ilfov. Timp de 10 ani a desfășurat o activitate sportivă de performanță: 1951-1957 - în atletism, la proba de aruncarea suliței, sărituri și aruncări; 1957-1961 ca rugbist la echipa studentească Arhitectura București - divizia B și apoi la echipa Sportul Studentesc București (1958-1961). A fost campion școlar (1951 și 1952), campion național de juniori (1952, 1953 și 1954) și campion național de seniori (1955, 1956 și 1957) la probele de aruncare a suliței.

A participat la competiții din România, Ungaria, Bulgaria și Norvegia, Polonia și Franța. A fost primul român care a aruncat sulița la 70 de metri, a obținut titlul de Maestru al Sportului pentru această performanță și în anul 1955 a fost Cel mai bun sportiv junior din Europa.

ARH. BORIS STUPARU (1935-2018)

Autor: Pompilica BACIU

Colegul nostru s-a născut la 23 iulie 1935, la Chișinău. În anul 1977 obține titlul de doctor al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”. Are fost șef de atelier la Institutul de Studii și Proiectare al Industriei Metalurgice (IPROMET) București.

În anul 1982 se stabilește în Franța, iar în 1983-1984 este arhitect-șef al expoziției „Luteția, de la Cezar până la Clovis”, în Muzeul Carnavalet, Paris. Colaborează cu arh. Marius Lebădă (stabilit în Elveția) la relevul schitului românesc Prodromu de pe Muntele Athos (Grecia).

A avut mai multe expoziții personale și colective. A participat la patru expoziții ale Uniunii Arhitecților la București (1964). În anul 1996 organizează vernisajul expoziției personale la Consiliului Regional al Ordinului Arhitecților din Ile de France. Obține Premiul „Claude Monet” pentru întreaga activitate artistică la Salonul Anual al Artiștilor Plastici de la Ablon sur Seine.

De asemenea, participă la Salonul de Arte și Meserii de la Montrouge (2000), iar în anul 2001, organizează vernisajul expoziției personale la Universitatea de Arhitectură „Ion Mincu”.

Mi-a oferit un tablou - grafică cu o stradă din Londra.

Magazin de bijuterii Fouquet reconstituit în Muzeul Carnavalet, Paris.

Autor: Rodica POPP

MARIUS POPP HOMO JAZZISTICUS (1935-2016)

Sună telefonul... inimoasa Feli care a avut grijă să țină colegii aproape unii de alții. Mă roagă să scriu câteva rânduri despre Marius Popp.

Marius era un om hărăzit să răspândească în jur „muzică”, un profesor cu care elevii erau fericiți, oameni care, și acum, după trecerea timpului, vin și cântă la pianul din micuța lui cameră.

În acele seri de jazz, casa era plină de râsete, de prietenie și... de fum de țigară. Degeaba le spunea elevilor săi: că a fi muzician de jazz nu este suficient pentru asigurarea unui trai decent, că vor trebui să muncească în plus, fiindcă jazzul e o muzică „de suflet” căreia trebuie să i te dedici fără a aștepta răsplata materială. Ei tot veneau la cursuri și nu era greu de observat că, în mare parte, veneau pentru profesorul lor „Homo jazzisticus” și erau deja inoculați de microbul jazzului!

Marius Popp s-a născut la Sibiu, în 1935, a început să cânte la pian de la 6 ani, luând mai târziu lecții sub îndrumarea pianistului Corneliu Gheorghiu, apoi sfătuitor - mentor i-a fost compozitorul Alexandru Pașcanu. Își încheie studiile la Institutul de Arhitectură cochetând concomitent cu muzica la Radio și Televiziune, la Electrecord (Seria Jazz), cluburi și realizând multe înregistrări cu formația proprie sau în diverse formații.

În anii 1970, participă la festivaluri autohtone și internaționale de jazz din Spania, Polonia, Cehia, Praga, Brazilia, Franța, Israel și Grecia. Concertează la Sala Palatului cu Aura Urziceanu, apoi cu Lionel Hampton, Slide Hampton, Art Farmer, Johnny Griffin, Barney Kessel ș.a. În 1974, este cofondator al Festivalului Național de Jazz de la Sibiu. Menționat în „Euro Jazz - Personalities”. Concert la Paris cu Structural Polytemple Group, sub bagheta dirijorului Mihai Brediceanu. Între anii 1980-1992, compune muzică pentru șapte filme de lungmetraj, șase pentru filme de scurtmetraj și muzică de scenă pentru piese de teatru.

Este premiat de UNITER, Uniunea Criticilor Muzicali și ia premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor. Publică articole de specialitate și două caiete cu teme de jazz, iar ca profesor a înființat primul „Curs de improvizație de jazz și rock”. Muzica lui avea rigoarea și temeinicia arhitectului, a cărei frumusețe transpusă în jazz a făcut din arhitectul Marius Popp muzicianul de mai târziu.

A fost frumos!

Autor: Igor SKAKUN

„LEGIUNEA STRĂINĂ”

Spre sfârșitul anilor '80, în străinătate se aflau 24 de arhitecți din promoția 1959. În Europa îi întâlneai în Austria, Germania, Belgia, Franța, Elveția, Italia și Grecia. Alții s-au stabilit în SUA și Canada, iar unii în Israel.

Când se împlineau 30 de ani de la absolvire, Marius Lebădă și Adrian Stănescu s-au hotărât să organizeze aniversarea și în străinătate, cu toți cei „plecați”, pe care i-au numit „Legiunea Străină”. Locul de întâlnire a fost localitatea Morges, din Elveția. Aniversarea a ținut 3 zile, oferindu-ne și o după-amiază deosebită la familia Adrian Stănescu, pe malul Lacului Leman, o vizită la vila arhitectului Wiesel Gabriel, între Morges și Lausanne și o seară la familia arhitecților Bădic, în Lausanne.

Am hotărât ca pe viitor să ne întâlnim, în fiecare an, într-o altă țară. De fiecare dată s-a ocupat de organizare Marius Lebădă ajutat de colegii arhitecți din țara aleasă pentru întâlnire. Fiecare dintre acestea a fost deosebită și ne-a rămas „în inimă”. În 1992, am fost la Reggio Emilia, unde Renzo Cărașu ne-a oferit o seară deosebită la un castel. În 1995, la Apples-En Levremont, în Elveția, au luat parte și arhitecți din alte promoții. Ultima întâlnire a avut loc în 2002 la Besancon, în Franța.

Începând cu 2003, toate întâlnirile noastre anuale s-au organizat într-un singur loc: la Gschnitz, lângă Innsbruck, o stațiune turistică mai retrasă. Dintre multele întâlniri de la Gschnitz, aș aminti pe cea din 2008, când au venit și colegi din România. Cu întâlnirea din 2018, după 30 de ani, „Legiunea Străină” a încheiat seria frumoaselor revederi.

ARHITECTURA

REVISTA UNIUNII ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA FONDATĂ ÎN 1906

**BNA
2018**

6000

**pentru
viitor**

JULIUS DOPPELREITER 1878-1954

THE NEO-ROMANIAN ARCHITECTURE STYLE OF AN AUSTRIAN ORIGIN ARCHITECT

---

*Arhitectul
J. Doppelreiter*

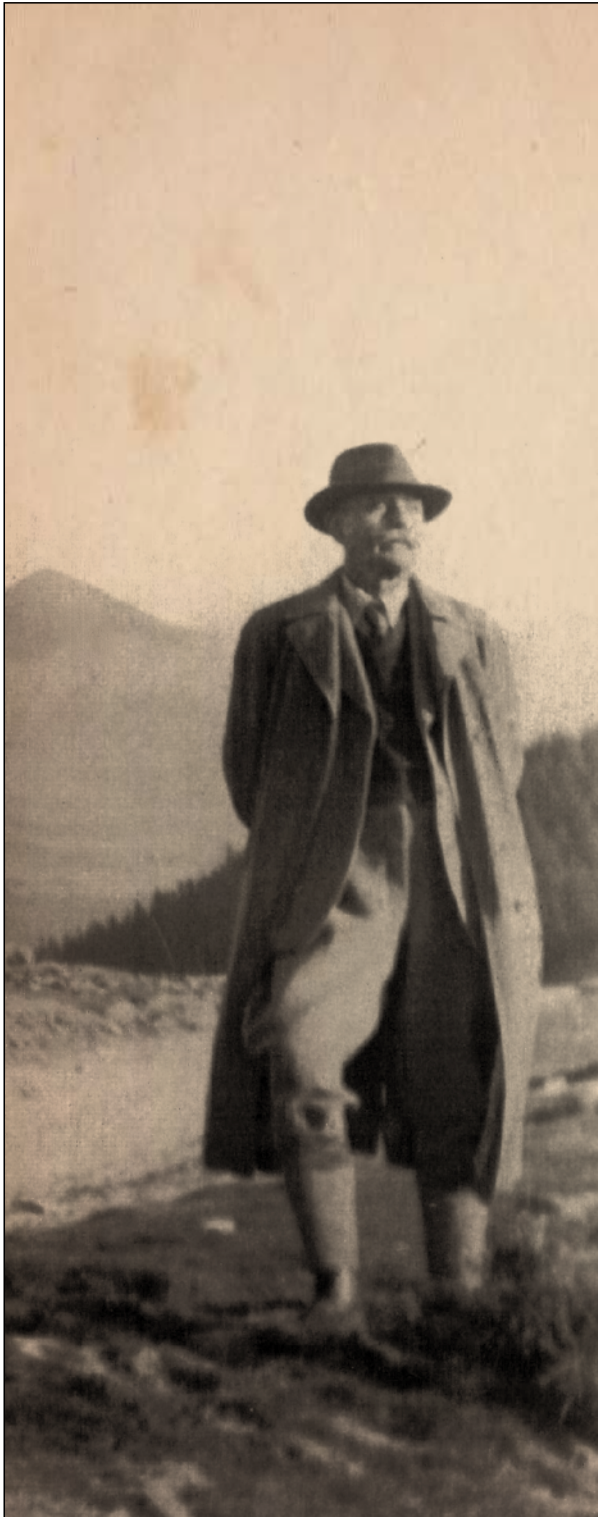
 RUMÄNISCHES
KULTURINSTITUT
WIEN

 UR
The Union of Romanian Architects

 AR

FILIALA
GORJ

 Biblioteca Județeană
"Christina Bă" 1991

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTORILOR
DIN ROMANIA**

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
arh. Ioana Alexe - tehoredactare
Ana Flutur - secretariat
Răzvan Hatea - fotografii
Claudia Ștefănescu - corectură

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

**www.uniuneaarhitectilor.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117**

arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneaarhitectilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00-16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneaarhitectilor.ro

